

УЧЕНИЦИ

БИБЛИОТЕКА

СРЕМА

2006

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА
СРЕМА

ЗА 2006. ГОДИНУ
Број 7

СРЕМСКА МИТРОВИЦА
2007.

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 2006. ГОДИНУ
Број 7
Сремска Митровица,
2007.

Издавач :
ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА
БИБЛИОТЕКА «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица

За издавача : Живка Матић

Главни и одговорни уредник : Весна Петровић

Уредништво :
Ратко Чолаковић
Весна Степановић
Стеван Ковачевић
Душанка Милорадић

Штампа АМ graphic, Лаћарак

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

02 (497.113)

ГОДИШЊАК библиотека Срема за ... годину / главни и
одговорни уредник Весна Петровић. – 1997, бр. 1 - . –
Сремска Митровица : Подружница библиотекара Срема :
Библиотека «Глигорије Возаревић», 1997 - . – фотогр. ; 21
cm

Годишње
ISSN 1450-5592
COBISS.SR-ID 180711175

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 2006. ГОДИНУ
Број 7

САДРЖАЈ

Недељко Терзић : У ЧАСТ ЈУБИЛЕЈА.....	5
Весна Петровић, Душанка Милорадић : БИБЛИОТЕКЕ СРЕМА У 2006. ГОДИНИ.....	7
ГОДИШЊИЦЕ	
Весна Петровић : 140 ГОДИНА БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ.....	16
Александра Вранеш : ИЗЛОЖБА СТРАНИЦЕ НАШИХ ЛЕТОПИСА.....	21
ИЗ НАШЕ ПРАКСЕ	
Жељко Стојановић : АДАПТАЦИЈА ПРОСТОРА ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У РУМИ.....	24
Светлана Сабо : ОСМЕХ НА ДАР.....	29
Моравка Тодић : НА ТЕПИХУ МАШТЕ КРОЗ БИБЛИОТЕКЕ.....	35
Живка Матић : ДОПРИНОС АФИРМАЦИЈИ СТРУКЕ.....	38
Ружица Станковић : БИСИС У НАШЕМ ОКРУЖЕЊУ.....	44
Радмила Марковић : ИНЂИЈСКА БИБЛИОТЕКА У COBISS-у ГОДИНУ ДАНА ПОСЛЕ.....	48
Златко Пашко: КО УМЕ ДА ТРАЖИ, ТАЈ И НАЂЕ.....	51
Љубиша Тулум : КАКО СУ ОГЛАСИ СТИГЛИ У СРБИЈУ.....	55
Лепосава Радојевић : ОД СТЕРЕОТИПА ДО КАЗАНОВЕ.....	58
ПРЕДАВАЊА	
Светлана Јанчић : ПРОФЕСИЈА БИБЛИОТЕКАР.....	65
Душан Иванић : У СВЕТУ СТЕРИЈИНОГ ДЕЛА.....	68
Славица Јурић: ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ СУПРОТНОСТИ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ У РАДУ ШКОЛСКИХ БИБЛИОТЕКА.....	77
ПОРТРЕТИ	
Весна Степановић НАГРАДА «СТОЈАН НОВАКОВИЋ» - ДУШАНУ ПАНКОВИЋУ.....	83
Гордана Биљетина:БИБЛИОТЕКА КАО СУДБИНА.....	86

просветитељствујушћиј филозоф себерскога рода настави да живи животом вечника.

Година годину стиже, а повезује их људски живот. Аустријски композитор Волфганг Амадеус Моцарт рођен је 1756. године, Јован Стерија Поповић наш драмски писац и песник рођен је 1806. године, Доситејева дела излазе 1836. велики научник и физичар Никола Тесла рођен је 1856. На једном малом простору толико умних људи. Нису се познавали, али знаће један за другога у будућем времену.

Они су сањали о нечему што је постало стварност. И ми имамо право на сан који ће се, можда, неком другом, будућем и остварити. Година годину стиже, а књига књигу отвара. Ова библиотека је једна велика отворена књига.

*Весна Петровић, билиотекар саветник
Душанка Милорадић, библиотекар
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица*

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРЕМА У 2006. ГОДИНИ

Библиотеке Срема су у 2006. години, пратећи трендове савременог библиотекарства, поред реализовања редовне делатности обележиле 140 година од оснивања Српске грађанске читаонице у Сремској Митровици, одржале тринаести семинар за школске библиотекарке Срема у Основној школи «Растко Немањић - Свети Сава» у Новој Пазови, Скупштину библиотекара Срема у Сремској Митровици, 43. Сабор библиотекара Срема у Иригу и 14. «Сусрете библиографа у спомен на др Георгија Михајловића» у Инђији.

Градска библиотека у Руми добила је нови простор од 257 м² за рад, а Народна библиотека у Шиду, средства за изградњу нове зграде.

Мрежа библиотека Срема

Библиотечку делатност у 2006. години у складу са Програмима рада, Законом о библиотечкој делатности и подзаконским актима реализовало је седам народних библиотека, 23 огранка у насељеним местима, 42 основношколске и 13 средњошколских и пет специјалних библиотека. Мрежа библиотека Срема у односу на претходну годину остала је непромењена, библиотечки рад и даље није организован у средњошколским библиотекама старопазовачке општине, као ни рад огранака у насељеним местима у румској општини.

Библиотечки фондови

Народне библиотеке Срема у 2006. години располагале су књижном фондом од 496.636 књига, што је за 2,8% више у односу на 2005. годину. Читаоцима су били на располагању 176 наслова новина и часописа.

Све присутнија су CD издања, али њих користе углавном библиотекари.

Табела 1. књижни фондови

место	број књига	
	2005.	2006.
Инђија	80.252	82.891
Ириг	38.625	36.150
Пећинци	25.407	26.897
Рума	72.071	73.926
СМ	105.326	107.902
С.Пазова	132.686	137.892
Шид	28.742	30.978
Укупно:	483.109	496.636

Набавка и обнова књижних фондова у библиотекама Срема одвијала се на уобичајене начине : куповином, разменом и поклоном. Укупно је набављено 20.230 књига, што је за 1,38% више у односу на претходну годину. Куповином је приновљено 7.315 књига, што је само 36% укупне набавке. Недовољна средства за набавку условила су и неповољну структуру нових књига и немогућност задовољења потреба читалаца. И ове, 2006. године, највећи број 12.125 књига, набављено је поклоном. У овај број улазе и 4.632 књиге које су добијене откупом Министарства културе. И ове године Покрајински секретаријат за образовање и културу издвојио је наменска средства за набавку књига. Овим

средствима библиотеке су набавиле актуелне наслове и тиме, добрим делом задовољиле потребе читалаца.

Табела 2. Нове књиге

место	број нових књига	
	2005.	2006.
Инђија	3.368	2.635
Ириг	1.480	1.875
Пећинци	1.577	1.850
Рума	2.735	2.229
СМ	4.917	4.095
С.Пазова	4.617	5.310
Шид	1.261	2.236
Укупно:	19.955	20.230

Највећи број 5.310 књига и ове године набавила је Народна библиотека «Доситеј Обрадовић» у Старој Пазови, односно 60 књига више од предвиђеног стандарда. Добру набавку имају библиотеке у Пећинцима и Шиду, које су удвостручиле набавку у односу на претходни период.

Читаоци

Народне библиотеке обезбеђују приступ знању, информацијама и духовним производима путем бројних ресурса и услуга. Имајући у виду да су те услуге једнако доступне свима без обзира на расу, националност, старосну доб, пол, религију, језик, хендикеп, економски и друштвени статус или ниво образовања, библиотеке Срема су организовале бесплатне уписе поводом божићних и ускршњих празника, у месецу књиге и већ традиционално бесплатан упис ученика првих разреда.

Табела 3. уписани читаџи

место	број уписаних читалаца	
	2005.	2006.
Инђија	2.622	4.183
Ириг	376	646
Пећинци	925	1.120
Рума	1.886	1.938
СМ	2.984	2.898
С.Пазова	4.545	4.576
Шид	1.131	1.460
Укупно:	14.469	16.821

Ове акције су допринеле да се у библиотеке Срема упише 16.821 читалац што је за 16,25% више у односу на претходну годину. До највећег повећања уписаних грађана у библиотеку дошло је у Инђији, где је уписано 4.183, или 59,53% више него у 2005. години. **Табела 4. прочитане књиге**

место	Број прочитаних књига	
	2005.	2006.
Инђија	62.599	82.902
Ириг	9.149	16.461
Пећинци	12.561	13.837
Рума	36.105	35.485
СМ	84.530	73.206
С.Пазова	101.873	103.422
Шид	11.839	12.369
Укупно:	318.656	337.682

Томе је допринео резултат реализоване акције бесплатног уписа у библиотеку у периоду од Божића

до Светог Саве. Знатно повећање броја уписаних читалаца бележе библиотеке у Иригу и Пећинцима. Већи број уписаних читалаца утицао је на повећање броја прочитаних књига. У 2006. години прочитане су 337.682 књиге, односно сваки читалац је у просеку прочитао 20 књига.

Обрт књижног фонда је износио исто као у 2005. години – 0,68%.

Културна делатност

Сабор библиотекара Срема одржан је 43. пут у Иригу и био је посвећен двестотој годишњици рођења Јована Стерије Поповића, 15. *Сусрети библиографа* у Инђији, *Скупштина библиотекара Срема* у Сремској Митровици, *Семинар за школске библиотекарџе* у Новој Пазови, *Свечаност* поводом отварања нових просторија у Градској библиотеци у Руми, додела Награде за драмско стваралаштво «Борислав Михајловић Михиз» у Иригу су културни садржаји који излазе из оквира библиотека које су их организовале и региона Срем како по свом садржају, тако и по учесницима у програмима. У свим библиотекама је обележен велики јубилеј од рођења Николе Тесле.

Народна библиотека «Др Ђорђе Натошевић» у сарадњи са Културним центром била је носилац организације програма *Сценафеста, 2006*, који је трајао од 29. јула до 6. августа. У разноврсним програмима, које је видео велики број грађана учествовало је 60 уметника.

Књижевни програми

Учесници на књижевним сусретима и промоцијама књига у 2006. години били су писци Миро Вуксановић, Светислав Басара, Драган Недељковић, Љиљана Хабјановић Ђуровић, Вида Огњеновић, Слободан Ракитић, Добрица Ерић, Оливера Катарина, Мирјана Ђурђевић, Милена

Северовић, Радомир Мићуновић, Љубица Перкић, Ђока Филиповић, Рале Дамјановић, Јасмина Јанковић, Недељко Терзић, Светко Релјић, Бошко Радић, Мира Марковић, Слободанка Мартиновић, Предраг Удицки, Драгољуб Стојшић, Ђорђе Девић, Ана Вукајловић, Божидар Хаџи Пауковић, Радивој Прокопљевић, Светислав Ненадовић, Дубравка Срећковић Дивковић и писци за децу Тодор Бјелкић, Тоде Николетић, Слободан Станишић, Коста Чавошки, Драгомир Ђулафић, Гордана Јовановић Шарић и Вера Сладић.

Библиотекари Срема се све више оријентишу ка промоцијама завичајног стваралаштва, које представља и значајан део издавачке делатности библиотека.

Изложбе

Поред изложба књига поводом јубилеја писаца : Владислава Петковића Диса, Јована Стерије Поповића, Мирослава Антића... великана музике Моцарта у Библиотеци «Глигорије Возаревић» урађена је и постављена изложба «Никола Тесла – изумитељ светлости векова», поводом велике годишњице нашег научника. Сликари Срето Бошњак, Драган Мартиновић, Јован Исаков, Урош и Кристина Петковић, Лазар Живановић, Мирослав Јанчић, Михајло Михајловић, Дамјанка Чизмић.

Драмски програми

Новоформирано Одељење за популаризацију књиге Библиотеке «Глигорије Возаревић» организовало је садржаје који су изазвали велику пажњу грађана – гостовање драмских уметница Зорице Јовановић, која је извела драматизацију дела Достојевског и Раде Ђуричин и Вере Мујовић, које су драматизовале дела Силвије Плат.

Предавања и трибине

Предавања и трибине често се одржавају у библиотекама, ове 2006. године одржана су предавања из разних области људског стваралаштва : ралигије, медицине, историје уметности, библиотекарства... Предавачи су били еминентни стручњаци : др Владета Јеротић, др Славко Гавриловић, Жарко Димић, Светлана Јанчић, мр Слађана Миленковић, Славица Јурић, Жељко Вучковић, др Дубравка Ковачевић Суботички, др Зорица Опачић, Зорица Свирчев, Милутин Стојковић, др Чедомир Попов и Биљана Спасић.

У 2006. години библиотеке Срема су организовале 184 програма у којима је учествовало преко 500 књижевника, критичара, научних радника, глумца, сликара и библиотекара. Овим програмима присуствовало је преко 18.000 грађана.

Издавачка делатност

Издавачка делатност библиотека Срема у 2006. години неговала је пре свега завичајно стваралаштво.

У Сремској Митровици интензивирана је издавачка делатност. Штампано је шест нових књига: «Паучина ужитка» Мирјане Марковић и «Дини из села АЕИОУ» Недељка Терзића објављене су у Едицији «Завичајни круг». «Ех празно» Синише Пуача, «Јабука је зрела» Тамаре Мејић, «Сама на листу живота» Браниславе Писањук у сарадњи Библиотеке и Књижевне општине «Лукијан Мушицки», док је «Радостница» Вере Сладић прва књига новопокренуте Едиције «РАДОСТ», намењена најмлађима.

Народна библиотека «Др Ђорђе Натошевић» у Инђији појавила се као издавач три наслова из завичајног корпуса: «Тако је било» Ђорђа Девића, «Брисање суза» приче о разводу Ане Вукајловић, «Свет маште» Александре Стећук. Из штампе је изашла и најновија свеска Зборника радова «Сусрети

библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића '04».

Народна библиотека «Доситеј Обрадовић» у Старој Пазови, настављајући традицију издавачке делатности у едицији Посебних издања, објавила је двојезични текст драме Владимира Хурбана Владимирова: «Милица Николић» у преводу Златка Пашка.

Стручни кадар

У 2006. години у библиотекама Срема целокупну делатност реализовали су: 2 библиотекара саветника, 3 виша библиотекара, 27 библиотекара, 3 самостална виша књижничара, 7 виших књижничара, 5 самосталних књижничара и 33 књижничара.

Библиотекари Срема учествовали су на стручним скуповима које је организовало Библиотекарско друштво Србије и Библиотекарско друштво Републике српске. Стручне радове са Power Point презентацијама: Организација рада школске библиотеке, Зборник школске библиотеке у теорији и пракси, Едукација школских библиотекара Професионализација делатности кроз унапређење права читалаца, Планирање рада школске библиотеке као део плана и програма школе саопштила је Весна Петровић на саветовањима у Кикинди, Врњачкој Бањи, Требињу, Врујцима и Сремским Карловцима. На скупу Библиотекара Републике Српске у Требињу излагања су имале Снежана Лађиновић, виши библиотекар и Весна Спасојевић, библиотекар у Библиотеци «Глигорије Возаревић». Весна Степановић је учествовала на скупу у Врњачкој Бањи са радом «Културно-просветна делатност усмерена одраслим корисницима» и на Златибору са др Александром Вранеш са излагањем «Мисија библиотека од сиритуалног до комерцијалног концепта»

Библиотекари Срема присуствовали су на међународном скупу Лидерство у библиотекама у Београду, на семинару Виртуелна библиотека Србије у Љигу, саветовању на Златибору, предавању у Библиотеци Матице српске и радионици на Гете институту.

Стручни испит у Библиотеци Матице српске положила је Кристина Жалац, библиотекар у сремскомитровачкој библиотеци и Аријана Колунџија библиотекар у ОШ «Доситеј Обрадовић» у Иригу.

У пензију је отишла Евица Домазет, самостални књижничар из Јарка.

Реализацији оваквог програма рада допринело је стручно усавршавање радника и добра сарадња пре свега међу библиотекама Срема и са Библиотеком Матице српске, Народном библиотеком Србије и матичним библиотекама Републике Србије.

Весна Петровић, библиотекар саветник
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица

БИБЛИОТЕКА «ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРЕВИЋ»

140 година од оснивања Српске грађанске читаонице

Развој јавног народног библиотекарства код Срба у Војводини, почиње у 19. веку, када су се организовале библиотеке при „славеносербским општествима“ или „општествима сербским“, односно црквеним општинама. Око њих су се окупљали најученији, најбогатији и најистакнутији национално свесни Срби који су, поред осталог и помагали српску књигу и стварали своје књижне фондове. „Славеносербка опшества“, која су се међу првима претплаћивала на српске књиге и новине у Срему била су: у Земуну (1826), Иригу (1829) Митровици (1829), Бачинцима, Вашици, Дивошу, Јаску (1841), Руми (1844)...

За библиотеку митровачког „Обшества“ др Љубомир Дурковић-Јакшић у „Историји српских библиотека“ записао је следеће: „Заузимањем Станоја Станојевића и „цјелог племенитог Обшества“ у Митровици, а по одобрењу надлежних државних власти, у лето 1829. ударен је темељ за „прекрасну Библиотеку народној музи“. Ова библиотека, која се често претплаћивала на српске књиге и новине била је на располагању само одређеном броју грађана.

Кроз године рада библиотека је имала називе: *Нова славено сербска библиотека* (1829), *Библиотека славено-сербска митровачка* (1830), *Славено-сербска библиотека обшества митровачког* (1831) *Дмитровачка библиотека* или *Библиотека митровачка* (1838)...

Српски дом – крај 19. века

После ових првих корака јавног библиотекарства, организованог под окриљем црквених општина, четрдесетих година 19. века оснивају се „поради читања новина и књига и поради међусобног саобрашћенија“ самосталне читаонице или читалишта: Српска књижница и читаоница у Иригу (1842), Српска читаоница у Шиду (1849), Српска читаоница у Руми 1861, Српска грађанска читаоница у Сремској Митровици (1866)...

Српска грађанска читаоница, основана је 4. фебруара 1866. године са циљем да „покрај друженога и братског саобраћаја, покрај пријатељског међусобног споразумљења и покрај пријатне забаве која ће се у читању новина и других периодичних и забавних листова састојати, нарочито сиромашно књижество српско, уколико то снага наша достизала буде, материјално потпомагати и одгајати“. Биће то за дуги низ година место где ће се читати књиге, листови и часописи, али и место где ће се одржавати беседе, предавања, вечери посвећене личностима и догађајима. У оквиру Српске грађанске читаонице развијаће се библиотека са почетним фондом од 191 књиге да би почетком 20. века тај број порастао на 4.051 књигу.

Почетак XX века затекао је Српску грађанску читаоницу са бројним проблемима: велики дугови,

смањење чланства, напуштање Одбора, претили су да ће Читаоница престати са радом. Међутим млади интелектуалци закључили су да би то за будућност био неопростив чин. Др Илија Бајић, градски физикус, и дугогодишњи председник Читаонице је 1906. године са поносом изјавио да «Читаоница данас располаже са 2300 круна, да има обновљена правила, уређену књижницу, а Светосавска беседа је подигнута на достојну висину». Нестабилна политичка ситуација и ратне године успоравале су рад Српске грађанске читаонице да би у међуратном периоду она у потпуности престала са радом. Према Правилима њен иметак последњи Одбор је предао «Српској Православној Црквено -Школској Општини на привремену управу; па ако се у Митровици не би за десет година нова Српска читаоница основала, припашће коначно сва имовина у власт њену».

У Другом светском рату документација Српске грађанске читаонице је уништена, а књижни фонд разбацан и разнесен. После рата прикупљају се и инвентаришу расути књижни фондови и 1946. оснива се Народна књижница и читаоница „Просвета“. Њен књижни фонд сачињавале су и књиге са печатом Српске грађанске читаонице. Неке од тих књига и данас чине део фонда старе и ретке књиге Библиотеке „Глигорије Возаревић“.

Данас, Библиотека носи име једног од првих књиговезаца и издавача у Срба “књигољупца и књигопродавца”, Глигорија Возаревића, рођеном у Лежмиру 1790. године. По својој развијености и функцији представља једну од регионалних библиотека у библиотечко-информационом систему Републике Србије. Обавља матичну функцију за библиотеке Срема, а стручни рад Библиотеке одвија се у Служби за матичне послове и развој библиотечке делатности, Служби за набавку и обраду књига,

Одељењу за популаризацију књиге и читања, Завичајној збирци, Одељењу за рад са одраслима, Читаоници са стручном и приручном литературом, Одељењу за рад са децом и огранцима у Босуту, Јарку, Кузмину, Мартинцима, Чалми и Шаптинцима.

Библиотека располаже простором од 673 м² који је раздвојен и налази се у склопу суседних зграда. У Библиотеци је запослено 25 радника: библиотекар саветник, виши библиотекар, 11 библиотекара, самостални књижничар и седам књижничара.

Књижни фонд броји 107.902 књиге односно 1,27 књига по становнику што је још увек далеко од стандарда (2 књиге по становнику) и недовољно да би задовољило сложена интересовања читалаца. Читаоци на располагању имају шест дневних новина, шест недељних часописа и 37 књижевних и стручних часописа у Читаоници са стручном и приручном литературом.

У оквиру културне и јавне делатности, Библиотека остварује сарадњу са бројном читалачком публиком од предшколског узраста до зрелог доба. Кроз њене просторе су пролазили многи гости (књижевници, сликари, научници) који својим говором и делом пружају богатство и лепоту човековог стваралаштва.

Заснивајући своје активности на принципима библиотечке делатности, окренута књизи и читаоцима, Библиотека “Глигорије Возаревић” бележи вредне резултате. Добитник је бројних регионалних, покрајинских и републичких признања као што су Годишња награда Заједнице библиотека Војводине (1968. године), Новембарска награда Скупштине општине Сремска Митровица (1970. и 1995. године), награда “Милорад Панић Суреп” коју додељује Заједница библиотека Србије (1971. године), “Искра културе” коју додељује Културно-просветна заједница

Војводине (1972. и 1992. године), Годишња награда “Доситеј Обрадовић” коју додељује Подружница библиотекара Срема (1986. године). Ова признања потврђују да су људи у различитим временима ценили и посебно вредновали рад Библиотеке.

Током протеклих четрдесет година, тачније од 1966. летопис Библиотеке бележи мноштво библиотечких приредби (књижевне вечери, предавања, трибине, програме за децу и др.), велики број изложби посвећених годишњицама писаца, јубилејима везаним за књигу и издавачку делатност, литерарних и других квиз-такмичења ученика основних и средњих школа поводом значајних годишњица књижевника или догађаја из завичајне историје, од којих су понеки постали већ традиционални, а неки имају и регионални значај. Садржајем у чијој је основи књига, они повезују школе, читаоце и библиотеке Срема.

Кроз сто четрдесет година трајања, успона падова, ратних разарања, обнављања, осавремењавања, аутоматизације библиотека у Сремској Митровици, остварила је своју мисију : књига и библиотека су постале саставни део живота многих Митровчана. Та мисија траје и данас, јер, у новим условима које доносе садашња и будућа времена, заувек остају вечите основе библиотекарства : љубав према књизи и њен живот и њено трајање међу читаоцима.

*Др Александра Вранеш
Филолошки факултет
Београд*

ИЗЛОЖБА СТРАНИЦЕ НАШИХ ЛЕТОПИСА

- реч на отварању изложбе-

У Библиотеци смо која носи часно име књиговесца и књигопродавца Глигорија Возаровића, матичној за све јавне и школске библиотеке на територији Срема, познатој по одговорном и предузимљивом вођењу Дечјег одељења и културно-просветних активности, активној у сремској подружници Библиотекарског друштва Србије, награђиваној престижним наградама и за колектив као целину и за своје појединце. Четрдесет година ова библиотека сликом и речју бележи своје активности, исписујући тако хронику свога места, своје и српске културе, да би нам их данас срдечно предочила, провоцирајући своју средину, а притом и многе друге да мењају свест о библиотеци као реликту традиционалног доба и

Прослава 140 година Српске грађанске читаонице
складишту књига. Сремски библиотекарски као да су пре америчког друштва схватили да ће на листи пожељних занимања за 2006. годину на седмом месту бити библиотекар у друштву са правницима, економистима, ватрогасцима, па су значај свога посла

на време сачували не само у сазнању својих читалаца, већ и међу корицама својих летописа.

Успешно вођена културно-просветна делатност свакако наткриљује све тешкоће са којима се Библиотека може у свом раду суочавати. Правовремено праћење свих дешавања у култури Србије и активно учешће у књижевном, ликовном, економском, политичком животу препоручују сремскомитровачку библиотеку као озбиљног сарадника на пољу развијања естетског и етичког доживљаја стварности. Изложба и каталог који је прати, насловљени Одабране странице наших летописа, потврђују да сремскомитровачка библиотека стрпљиво и посвећено негује читалачке навике својих корисника, да пружа могућности за лични креативни развој, подстиче машту и свест о културном наслеђу, организује и оживотворује књижевне активности и програме намењене свим старосним групама. Да није тако, не би рукописне странице Летописа биле испуњене речима поштовања, захвалности, љубазности, радости, признања.

Летопис, по Матичином речнику књига у коју се хронолошким редом уписују важнији догађаји, располаже двома истинама: објективном, којом се сведочи о датуму, карактеру и садржају прилике; и субјективном, што описује лични доживљај поменутог збивања. Песничка и летописачка истина ретко се подударују, чешће се допуњавају или чак потиру. Библиотекама је својствено вођење различитих евиденција, протокола, каталога, инвентара, спискова, картотека, којима се записују књиге, часописи, новине, разгледнице корисници, позајмице, док се летописима заводе и људске душе и куртоазна обраћања. Којој категорији припадају летописи митровачки? Да би их спознали, требало је да будете дете учесник квизова и приредби, одрастао читалац

актуелне литературе, писац запањен бројношћу посете на књижевној вечери и луцидношћу публике, намерник који у библиотеци не тражи само књигу, већ и топлу људску препоруку и разумевање, завичајац поносан на однос библиотеке према самом себи и своме суграђанину, или, попут мене, бивак из другог атара, који поштује рад, ентузијазам, слогу и знање удружене у овој институцији. Ако носите неко од таквих сећања и осећања, с пажњом, сетом и симпатијама листаћете објављени каталог и прегледати изложбу, којом су обухваћене свечаности поводом отварања нових просторија дечјег одељења, активности библиотеке са децом и за децу, какве су Дискотека, Баснотека, Бајкотекa, предавања у Научном одељењу, изложбе поводом појединих јубилеја, књижевни квизови. И тако, с једне стране хроничарска документарност, с друге архивска педантност, с треће, пак, печат, мишљу и рукописом сваког бележника сачуван. Речи, расцветане Добрице Ерића, раскрошњале Десанке Максимовић, хуморне Мирка Марковића, узнадане Градимира Стојковића, прескромне Војислава Ђурића и многе друге, придружене су истини коју је записао Давид Албахари: „Увек је лепо бити у библиотеци, где заправо писци једино стварно постоје“.

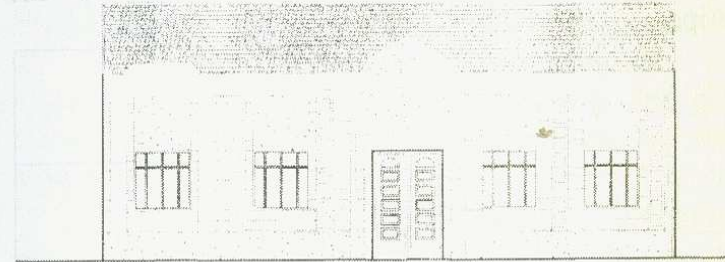
Сви су, дакле, у овим књигама љепоречили, што би рекао Миро Вуксановић, а посетиоци данашње изложбе и библиотеке, пре и убудуће, имају прилику да маре или не за њихова запажања, која су за нас овом приликом разврстали аутор каталога и изложбе Весна Петровић и њени сарадници Душанка Милорадић, Весна Спасојевић и Снежана Тинтаровић, уз помоћ лектора Наде Јанковић и добру вољу свих колега уз које је овај летопис узрастао. За очекивати је да ће угледни гости библиотеци данас и касније у летопис уписати своја размишљања и осећања, за сада се подсетимо до садашњице.

Жељко Стојановић, директор
Градска библиотека
Рума

АДАПТАЦИЈА ПРОСТОРА ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ РУМА

Вишедеценијски проблем адекватног простора за смештај књига и за рад са корисницима у Градској библиотеци у Руми решен је током 2006. године на оптималан начин будући да је радни простор увећан за нових 257 квадратних метара што је нешто више од укупне површине простора у којем је до сада обављан библиотечки рад у Руми.

Процес решавања овог проблема је почео знатно раније, перманентним истицањем потребе да библиотека и читаоци у Руми добију простор адекватан броју књига и потреба њених чланова. У неколико наврата се чинило да је решење пронађено али је, по правилу, искривала нека околност која је одлагала његово спровођење у дело. Најизгледнија прилика да се Градска библиотека премести у некадашњи Хрватски дом, а после Другог светског рата у Дом ЈНА, пропала је са почетком ратних дејстава на просторима бивше заједничке државе. У другој половини 2005. године јавила се могућност да се простор некадашњег биоскопа «Победа», а касније тржног центра и угоститељског објекта додели на коришћење Градској библиотеци. На радост читалачке публике и бројних поклоника писане речи одборници Скупштине општине нису имали недоумица тако да су одмах и доделили средства у износу од шест милиона динара за адаптацију поменутог простора. Сан неколико генерација библиотекара у Руми је тиме почео да постаје стварност.

Градска библиотека после адаптације

Током израде пројектне документације отворила се дилема како решити питање фасаде на новом делу Библиотеке будући да је за потребе тржнице и угоститељског ресторана иста била застакљена на целој површини. Упоредо са тиме пројектант је имао на уму да је стари и нови део зграде Библиотеке некада представљао јединствену целину у оквиру породичне куће и да је иста предмет бриге Завода за заштиту споменика културе у Сремској Митровици. Ценећи околност да је првобитни изглед фасаде већ нарушен приликом адаптације за потребе тржног центра заузет је став да је најоптималније решење да нова фасада буде истоветна оној на старом делу зграде у погледу броја и величине прозора, рељефа на зиду и распореда поља, а да улазна капија буде природна спона између та два дела. На овај начин је постигнут функционални и естетски склад. Други проблем је био везан за изградњу галерије у саставу читаонице. И поред великих напора да се ова замисао реализује морало се одступити од пројекта јер висина простора није дозвољавала да се испоштују одредбе Закона о грађевинама.

Радови на адаптацији простора су путем поступка Јавне набавке додељени приватном предузећу «Ђурић ББ» из Руме и исти су отпочели

почетком априла 2006. године, а окончани су 10. септембра.

У адаптираном делу објекта створени су услови за смештај читаонице са 22 радна места, научног одељења, завичајне збирке, канцеларије директора, три канцеларије за библиотекарке, кухиње оставе, санитарног чвора, архиве, галерије за смештај периодичне публикације, ходника, светларника и степенишног простора. Зидови су урађени од природних материјала, таванице су од гипсаних плоча, подови су керамички, а у канцеларијама је постављен паркет. Загревање простора је решено реконструкцијом постојеће мреже прикључене на природни гас. У целом објекту су постављени противпожарни и противпровални аларми и исти је под сталним видео-надзором. Остављена је и могућност климатизације уколико се за тиме укаже потреба.

Опремање простора је спроведено уз ангажовање стручњака за уређење ентеријера који је вршио и избор боја за зидове и таванице. Задатак је био да се обезбеди намештај који ће бити максимално функционалан у просторима за које је намењен, удобан и лако преносив да би се омогућило мењање

намене читаонице у простор за одржавање трибина, књижевних вечери и слично. Полице за смештај књига су од металних профила са могућношћу мењања размака између полица и поставком у два реда као самоносећи регали или прислањањем уз зид као једноредних полица.

Осветљење је комбинација неонских и халогених сијалица да би се постигао максимални ефекат и при дневној светлости и ноћу. Улаз у објекат је из ајнфорта и избегнуто је решење да се у читаоницу улази директно са улице. Будући да је и на старом објекту улаз такође из ајнфорта постигнут је и утисак симетрије благо нарушене висином степеника и врата која нису једна наспрам других већ су смакнута за 90 сантиметара.

Детаљ са отварања новог простора

У нови простор је пренет комплетан књижни фонд научног одељења и Завичајне збирке, око 20 хиљада књига што се одразило и на функционалност у старом делу Библиотеке где су створени услови за квалитетан рад са књигама и читаоцима. Мањим грађевинским захватима решен је проблем компликоване проходности у овом делу објекта, будући да је исти првобитно саграђен као породична кућа са низом преградних зидова и ходника. Тренутно је књижни фонд од 70 хиљада књига смештен и распоређен по

стандардима библиотечког пословања и тај проблем је решен за будућих неколико деценија.

Посебан квалитет новог простора се налази у податку да су током адаптације створени услови за инсталисање компјутера кроз већ постављену мрежу. Ово из разлога што је развојним плановима Градске библиотеке у Руми утврђено да највећи део стручног рада и услуга корисницима треба да се обавља путем рачунара. Постављено је шест рачунарских места у склопу читаонице за потребе корисника и још девет компјутера ће бити умрежено и инсталирано у свим деловима Градске библиотеке, укључујући и «стари» део објекта.

Градска библиотека у Руми се укључила у систем узајамне каталогизације на COBISS платформи. Очекује се да ће имплементација овог програма донети низ предности запосленима, а посебно читаоцима и да ће Градска библиотека у Руми прерасти у модерну установу са свим потребним сервисима за опслуживање корисника. Ово тим пре што поменути систем обезбеђује перманентно стручно усавршавање библиотекара, упућивањем на све релевантне, светски признате стандарде за обраду библиотечке грађе, као и учешће у разним стручним форумима који обезбеђују изградњу јединственог библиотечког система, који обухвата, поред потребног софтвера и рачунара, стандардну праксу у многим сегментима библиотечког пословања.

Светлана Сабо, библиотекар
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица

О С М Е Х Н А Д А Р

Креативно-психолошке радионице у Библиотеци

« У почетку смо открили да имамо благо. Благо које је у нама, које носимо са собом. После блага имамо и пут. Путеве до тог блага, до нас самих, а и до других зато... Савршена равнотежа јесте када се ослонимо једни на друге «.

Године 1998. група младих психолога и активиста НВО «Здраво да сте» дошла је код нас, у Библиотеку, да нам предложи заједнички пројекат. Наиме, тада је организација «Здраво да сте» својим активностима пружала психолошку и социјалну подршку избеглој и расељеној деци која су доживела бруталност рата у времену када је и смисао наших живота био пољуљан.

Радионица у Краљеву

Пошто смо се ми, библиотекари Дечјег одељења, годинама бавили креативном анимацијом деце, дошли смо до идеје да организујемо заједничке радионичке активности шароликих група различите структуре.

Радионице су брижљиво испланиране, у њих уграђени елементи игре и стваралаштва,

осмишљене тако да покрену, подрже и интегришу индивидуалну и групну креативност.

Основа свих радионица је игра, као природни вид комуникације. Дете је у игри увек изнад оног што изражава кроз своје свакодневне животне активности. Заједнички рад деце и одраслих доноси обостране развојне могућности и корист.

Током радионичких активности деца су се

изражавала кроз различите модусе: покрете, гестове, мимику, гласове, речи, песме, цртеже, слике... Од учесника се очекивало да изразе осећања покретом, да обоје глас, да за неки

Радионичари у С. Митровици

покрет одреде боју, да именима придруже особине или афинитете, да изразе речи невербално, да додирну и осете недодирљиво. Тако смо заједнички градили односе међу нама, према себи самима и отвореним креативним играма односе према окружењу у којем живимо и ситуацијама у којима се свакодневно или често налазимо.

- Истицали смо индивидуалност, уочавали сличност и уважавали различитост.

- Схватили смо : сами можемо много и лепо – групно ипак више, лепше и боље!

- Ако немам решење сам – група га увек има!

Дружење са културом увек је почињало и завршавало се у Библиотеци. Креативне радионице ненаметљиво су успоставиле присан и опуштен однос деце према нашој институцији и нама запосленима, који смо безрезервно делили са њима своје особине, размишљања, ставове, покрете, идеје...Књижевност

смо користили као извор за подстицај, градећи однос са културом и књигом, радећи на доживљају књижевног дела, а не на формирању научног сазнања о књижевности. И, ево како је то изгледало у митровачкој читаоници: Креативне радионице почињали смо играма упознавања...деца су се често мењала...долазила нова. На тај начин, група је увек била отворена и другачија. На почетку, у кругу, изговарали смо имена на хиљаду и један начин: гласно, тихо, крешендом, декрешендом, без гласа, покретом, бојом, брзо, мелодично... Сваки модус изражава индивидуални доживљај себе: ТО САМ «ЈА» - «СВЕТЛАНА» (покрет, плава, шапатам...) Изговарамо : своје име, име друга са леве стране, друга којем додаћемо лопту... Тада деца већ постају опуштенија, сигурнија...

ПРАВАЦ којим се воде радионице су да се различитим креативним задацима и подстицајима интегришу индивидуална и групна креативност:

Изабрали смо радионицу:

Моја улица, зграда, стан

Групе се обично формирају избором картончића различите боје, беџева са различитим ознакама или слично. Сваку групу чине појединци – станари једне зграде, дакле индивидуална креативност и посебност се интегрише у групну (сви станови чине 1 зграду). Сваки «станар» црта свој простор који одражава (наравно несвесно) његову или њену индивидуалност – то је њихов ЛИЧНИ ПРОСТОР. Сваки стан добија свој прозор на ЗГРАДИ која се посебно – групно креира на великом папиру. Она има свој број, своју боју или шару, текстуру, посебан облик, необичан кров...

Сада уводна прича има пун смисао јер – деца сама долазе до својих решења можда теже, а заједнички раде лакше, интересантније и лепше.

Веома је важно да код вођења креативних радионица будемо спремни да дамо само структуру активности, а да пуштамо да ток и исход група дефинише и интерпретира на свој начин. Тако се неспутаном креативношћу и маштом ствара њихова прича, а она може да одведе ко зна где...

Завршница сваке креативне радионице је заједничка : све куће чине једну улицу : **Нашу Улицу**, дакле ми смо сви део блиског окружења и једне заједнице.

На крају правимо изложбу, или вршимо презентацију групних радова. Деца као индивидуе, кроз креативан колективни рад стичу сигурност, лако се експонирају, спремнији су за живот и излазак у ширу заједницу, стичу поверење у људе...

На сличан начин радили смо и многе интересантне теме :

1. У ЛИФТУ СМО КОЈИ СЕ ЗАГЛАВИО
2. КРЕЋЕМО БРОДОМ НА ПУТ ОКО СВЕТА
3. У СВЕМИРСКОМ БРОДУ КРЕЋЕМО У ИСТРАЖИВАЊЕ НЕПОЗНАТЕ ПЛАНЕТЕ
4. ЛИЧНА КАРТА МОГА ДРУГА

Могућности су неограничене, исходи непредвидиви, а циљеви остварљиви:

Деца успостављају креативан однос са светом и културом.

Кроз изложен пример приказали смо вам структуру радионица, а увидели сте да разноликост тема зависи само од наше кретивности. Зато сам издвојила још једну, за културу и нашу струку посебно занимљиву креативно – психолошку радионицу:

Дете и култура

Дакле, након загревања и поделе на четири групе, радионичари су извукли своје задатке. Свака група представљала је експедицију која је требала да

изврши одређена истраживања непознатих локалитета и да о резултатима извести остале експедиције. Ти локалитети су биле институције културе: Библиотека, Позориште, Музеј и Галерија

У овом случају , институције културе су биле извор подстицаја а не извор « знања о...»

Ове активности су биле много више од посете културним институцијама. Деца је пружена прилика да активно истражују, завире и додирну све што иначе не би могли у обичним околностима. Разне идеје и нова различита питања и интересовања водили су приче у различитим смеровима.

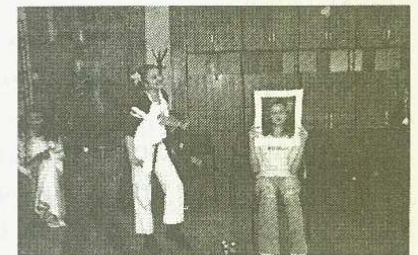
Свако је уградио нешто своје, а заједнички су испричали врло интересантне приче као илустрацију о личном доживљају истражених локалитета. Представљам вам, укратко, решења експедиција:

Библиотека

Сваки члан групе донео је по једну књигу са полице и представио нам се као њен главни лик, испричао део догађаја чији је актер на свој, посебно доживљен начин. Групно су представили колекцију ретких и врло занимљивих књига. Сви смо били заинтригирани и задивљени новим, непредвиђеним, доживљајем наше библиотеке.

Галерија

Девојчица која је презентовала групни рад, представила нам се као посетилац Галерије и пажљиви посматрач сваког дела. Сlike и скулптуре су глумили остали чланови групе:

Експедиција у Галерију

«Не дирај ме!!!»- загрмела је слика коју је девојчица покушала да додирне. Неко би описао свој уметнички садржај у стиху, неко је једноставно,

укочено, био бронзани кип, док су други покретима дочаравали мотиве природе са слике, давали разна друга интересантна решења.

Музеј

Експедиција је представила причу из саркофага. Истражујући Музеј, пронашли су скривене експонате који су прекривени прашином стајали заборављени. Ношена дечјом маштом, прича прошлости је почела да се тка... и створише се римљани у садашњости, међу нама!

Позориште

Истражујући позориште, група са зеленим бедевима ушла је у гардеробу и свако је изабрао костим по свом укусу. Избор костима определио је групу да изведе представу у којој су се нашли ликови из разних епоха, бајки, дечјих представа... Били смо одушевљени оригиналном, живописном причом која је имала најлепшу сценографију од насмејаних дечјих лица. Сви смо били веома задовољни исходом и креативним решењима која су успоставила нове непосредне односе према сада «освојеним» пољима културе.

Ова радионица поновљена је и следеће године, а нови извор за подстицај била је богата историја нашег града.

И тако, од сусрета до сусрета... Кроз нашу Библиотеку и креативне радионице прошло је хиљаде деце.

Дарујући лепе пуфнице, топле и нежне поруке, једни другима и ми, одрасли, од деце смо научили да морамо више и чешће да се смејемо и размењујемо лепе и искрене речи.

Заједничке активности мењају човека, човек мења околности...

Стварају се нова познанства, отварају нова подручја, а и могућности да се сретнемо опет.

Моравка Тодић, библиотекар

Библиотека «Глигорије Возаревић»

Сремска Митровица

НА ТЕПИХУ МАШТЕ КРОЗ БИБЛИОТЕКЕ

Дечја одељења библиотека су улазна врата у свет књига, места сусретања и разговора, дружења и подстицања духовне радозналости најмлађих читалаца. Крајњи циљ библиотекара дечјих одељења је да доведе децу у библиотеке, мотивише их на читање кроз игру, укаже им колико је велика област људског знања и како могу да је откривају.

Библиотекари који раде са децом имају у њима изузетно захвалне сараднике. Мали велики читаоци им се радо поверавају и с њима одржавају жив и искрен контакт пун поверења, поштовања и другарства.

Посебно су, у раду дечјих одељења библиотека битни културно-васпитни облици рада и креативне радионице у којима деца откривају радост стварања. Свака креативна радионица доноси једну нову авантуру, потрагу за игром, упознавање себе и света који нас окружује, вођена сигурном руком библиотекара.

Дечје одељење Библиотеке «Глигорије Возаревић» у Сремској Митровици сарађивало је и сарађује у организацији и презентацији културно-васпитних облика рада са библиотекама Срема, али и са библиотекама ван региона, а посебно са народним библиотекама у Лазаревцу и Краљеву.

Већ дуги низ година Дечје одељење учествује на Фестивалу хумора за децу у Лазаревцу. Митровчани се сваке године такмиче у литерарном и ликовном и драмском стваралаштву, а од 2005. године ученици,

музичке школе «Петар Крањчевић», такмиче се у новој дисциплини: надметање у певању. Осим ангажовања деце у такмичарском делу Фестивала, библиотекарски Дечјег одељења учествују у раду округлих столова. Ове 2006. године, другог дана Фестивала, одржан је округли сто под називом «Креативне радионице у дечјим одељењима библиотека». Учеснице у излагању су узеле колеге из библиотека Београда, Бора, Чачка, Димитровграда,

Светлана Сабо, Зорица Мишчевић и Моравка Тодић на Фесривалу У Лазаревцу

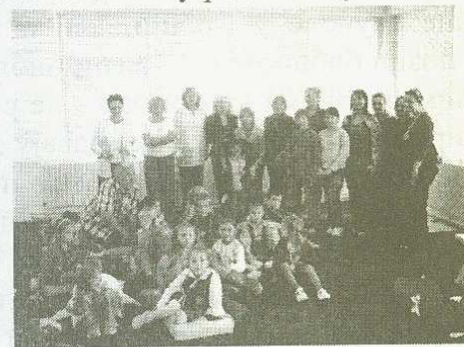
Краљева, Пријеполја, Старе Пазове, Кикинде, Јагодине, Ужица, Панчева и Сремске Митровице.

Сви библиотекарски су презентовали Дечја одељења са посебним освртом на креативност у раду. Изузетну активност у раду са децом имају библиотеке у Београду, Краљеву и Димитровграду.

Библиотекарски Моравка Тодић, Светлана Сабо и Зорица Мишчевић, која је деведесетих година радила у Дечјем одељењу, представиле су рад митровачке библиотеке, односно креативних и креативно-психолошких радионица. Програм радионица је планиран и прилагођен узрасту деце. Најинтересантније радионице у току лета ове 2006. године су биле: израда портрета, граничника за књиге, фигура од глинамола, насловне стране омиљене

књиге... и први пут организована је *брза школа шаха*. Велику пажњу слушалаца привукла је «Тепих прича», поклон библиотеке из Невера. Овај поклон је изузетна инспирација и за децу и за библиотекарске да исприповедају безброј нових прича.

У Лазаревцу се родила идеја да митровачки библиотекарски посете библиотеку «Стефан Првовенчани» у Краљеву, што је и реализовано током Дечје недеље. Библиотекар Светлана Сабо је са децом из краљевачког вртића испричала «тепих причу» кроз креативно психолошку радионицу.

У краљевачкој библиотеци

И деца и библиотекарски су уживали у хиљаду и једној бајци, коју приповеда «тепих прича».

Било је драгоцено и занимљиво чути и видети како то са децом раде библиотекарски у Краљеву. Они организују : мали школу здравља, еколошку радионицу, школу анимираног филма, едукативан програм стране света и радионицу лепих речи...

Утисак на нас је оставио и простран и лепо уређен простор Дечјег одељења, који је битан предуслов за квалитетан рад.

Мноштво нових идеја, које добијамо и од колега, и од саме деце повећавају породицу наших сарадника, јер се непрестано препознају нови квалитетни млади људи и потенцијални сарадници који постају део неке друге приче.

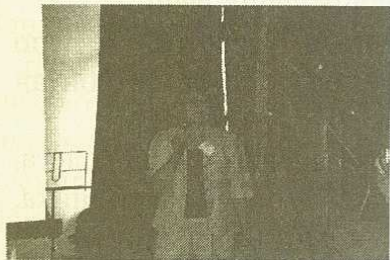
Живка Матић, управник
Библиотека „Глигорије Возаревић”,
Сремска Митровица

ДОПРИНОС АФИРМАЦИЈИ СТРУКЕ

- међурегионална сарадња-

Библиотека „Глигорије Возаревић” посебну пажњу поклања континуираном усавршавању и образовању библиотекара. Организује семинаре и посећује научне скупове у Србији, али и ван ње – одазива се на позив библиотека, а њени библиотекари својим стручним радовима које излажу на скуповима доприносе афирмацији струке и покушавају да изнађу и истраже нове могућности за унапређење професије. Промена у схватању друштвене улоге библиотекара захтева непрекидно усавршавање добре комуникационе и координационе способности.

У Требињу је 8. и 9. маја 2006. одржан скуп под називом „Библиотеке у свјетлу модерних технологија” на којем су излагали многи еминентни стручњаци из Србије и Републике Српске. На позив Библиотекарског друштва Републике Српске за учешће у раду саветовања одазвало се три библиотекара из Библиотеке „Глигорије Возаревић” са својим стручним радовима. Радове су излагали Весна

Весна Петровић

Петровић, библиотекар саветник, Снежана Лађиновић, виши библиотекар и Весна Спасојевић, библиотекар. Следе прикази изложених радова:

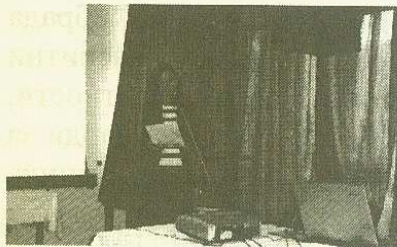
Петровић, библиотекар саветник, Снежана Лађиновић, виши библиотекар и Весна Спасојевић, библиотекар. Следе прикази изложених радова:

основних школа на територији Срема”. Присутнима су представљени семинари за школске библиотекаре који раде у школама у региону а који су обухватили значајне теме као што су : организација рада школских библиотека, инвентарисање и обрада монографских публикација, културно васпитни облици рада и професионализација делатности, аутоматизација библиотечког пословања, стандарди за школске библиотеке, читалачка интересовања ученика основних и средњих школа, референсне збирке у школским библиотекама, обрада серијских публикација. Матична служба Библиотеке је у сарадњи са школама урадила Правилник о раду школских библиотека, Основне поставке програма рада и извештаја о раду школског библиотекара и Водич кроз школске библиотеке Срема. Циљ рада са школским библиотекарима Срема је омогућавање библиотекарем да обезбеде стандард квалитета већ постојећим програмима и увођењем нових садржаја, а самим тим и стручно усавршавање библиотечких радника.

Веома је важно да се изађе из библиотеке и региона, да се упозна са радом других библиотека и културних институција али и да се презентује рад своје библиотеке и региона ком библиотека припада. «Несазнавањем се утапамо у сопствену визију нечега и правимо ограде којима штитимо себе од њих али и од нас самих» – закључак је овог рада.

Снежана Лађиновић, виши библиотекар позајмног одељења за одрасле представила се радом „Техничка библиотека” у Библиотеци „Глигорије Возаревић”. Друштво инжењера и техничара Сремске Митровице је покренуло иницијативу за континуираним попуњавањем фонда књига и часописа из области техничких наука. Монографске публикације су инвентарисане у текућу књигу

инвентара Позајмног одељења за одрасле, а часописи у инвентарну књигу серијских публикација. Ова библиотека је сигнирана по систему УДК и смештена у Читаоници одељења.

Снежана Лађиновић

Техничка библиотека се води као поклон Друштва инжењера и техничара Сремске Митровице, даје се на коришћење члановима удружења али и члановима Библиотеке.

Књиге и часописи се могу користити у простору Читаонице али се не позајмљују. Почетни фонд се састојао од 220 стручних књига на српском језику, 48 стручних књига на страним језицима и 130 часописа из области хемијске индустрије, грађевинарства, технике, геодезије, електропривреде, водопривреде, пољопривреде, текстилне индустрије, заштите воде, шумарства као и билтени Југословенске инжењерске индустрије. У паралели добробита Библиотека је добила и део простора на интернет презентацији Друштва инжењера и техничара, где се осим сервисних информација о радном времену Библиотеке, смештаја и коришћења фонда техничке литературе, може видети и комплетан списак књига и часописа који чине овај фонд.

Сарадња Библиотеке и Друштва подржана је и од појединих предузетничких фирми, те је овај фонд допуњен и часописима из области уређења ентеријера као поклон уважене мануфактурне радионице „Константиновић”, са више од једног века дугом традицијом израде намештаја и опремања ентеријера. Друштво је дало свој допринос и у обележавању значајних датума, пре свега у виду штампаног материјада, па је у недељи обележавања 150 година од

рођења Николе Тесле уступило фотокопије докумената, Теслине фотографије, патенте и осталу грађу коју поседују а која је била значајан сегмент изложбе. Пројекцијом филма о Николи Тесли позајмљеним од музеја „Никола Тесла” из Београда јавно и медијски је презентован фонд Техничке библиотеке.

С обзиром да је свеприсутни тренд техничког и информативног описмењавања условио интензивне промене и у библиотечкој делатности, која изузетно тешко прихвата и трпи промене и споро се адаптира на могућности истих, овакав однос услуга доприноси имицу Библиотеке као установе отворене за успостављање и ширење сервиса за кориснике специфичних стручних интересовања.

Весна Спасојевић

Весна Спасојевић, библиотекар Завичајне збирке је презентовала рад „Начини популаризације

завичајне збирке ародне библиотеке”. Имајући на уму чињеницу да се заиста воли само оно што се познаје, опредељење библиотекара завичајне збирке Библиотеке „Глигорије Возаревић” је да уз сакупљање, истраживање, обраду и чување завичајне грађе, пуну пажњу усмери на приближавање завичајног фонда ширем кругу читалаца и суграђана. Изналазећи и примењујући разноврсне облике рада, с крајњим циљем да се избегне опасност да превагне архивска, музејска функција завичајног фонда пуна пажња усредсређује се на активности које доприносе да овај сегмент библиотеке постане промотер културних и историјских вредности свога завичаја.

Постоје разни начини да библиотека обавести јавност, пре свега кориснике, да се у њеном фонду

налазе драгоцени и ретки садржаји. У Библиотеци се то чини путем изложби, организовањем књижевних програма – сусрета са завичајним ствараоцима, промоције нових издања књига, штампања позивница и плаката, драматизације текстова, сарадње са медијима.

Последњих година је интензивирана издавачка делатност из домена завичајности. Покренута је едиција „Завичајни круг” којом је додатно скренута пажња локалних писаца. Уз промовисање наслова објављених у овој едицији, Библиотека приређује програме којима се представља целокупан уметнички опус једног или више аутора, било да се ради о писаној речи, о сликарским радовима или о народним рукотворинама. Ови програми су употпуњени гостима – књижевним или ликовним критичарима, рецензентима, приређивачима или издавачима или музичким извођачима. Неретко аутор писане речи представља се и као ликовни и музички стваралац. Годишње се одржи у просеку 15 програма комбинованог садржаја.

На иницијативу библиотекара Завичајног фонда, наша завичајна књижевница, Светлана Велимировић, је сачинила драмски текст инспирисан најчитанијом књигом на Дечјем одељењу (Хари Потер), те је са члановима Дечјег одељења библиотекарка режирала представу која је извођена више пута за митровачке основце и награђена на Фестивалу хумора за децу у Лазаревцу.

Важан део популаризације сваке манифестације чини штампање плаката, позивница и летака, тзв. флајера који имају посебан значај и подстицај за саме учеснике.

Посебно место у популаризацији догађаја заузимају средства информисања - локална гласила која извештавају о свим јавним културним

програмима у Библиотеци па тако и програмима који се реализују у организацији Завичајне збирке. Чињеница је да оно што новине, или медији нису забележили као да се није ни догодило. Као партнери у комуникацији медији могу да унапреде културу и покрену енергију средине према храмовима књиге и светионицима људског знања.

Излагања библиотекара Библиотеке „Глигорије Возаревић” су одговорила на тему Саветовања и подстакла на дискусију присутних.

У читаоници требињске библиотеке

Библиотеке и библиотекари ма где битисали, говоре истим језиком, стреме истом циљу и теже заштити, али и унапређењу струке. Један од излагача на овом скупу је у прилог ставу да библиотеке треба да комуницирају, размењују искуства и ставове приметио да библиотека не сме бити изоловано острво и усамљеничко, готово манастирско место где свако ради свој посао и не хаје за друге.

Стога Библиотека „Глигорије Возаревић” успешно сарађује са сродним институцијама у земљи и окружењу, а њени стручни радници користе сваку могућност стручног усавршавања.

*Ружица Станковић, виши библиотекар
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица*

БИСИС У НАШЕМ ОКРУЖЕЊУ

Извршно веће АП Војводине иницирало је 2004. године стварање војвођанског јединственог библиотечко-информационог система заснованог на пакету БИСИС, који је развијан на Природно-математичком факултету и Факултету техничких наука у Новом Саду. На челу тима за развој пакета БИСИС су проф. Душан Сурла и Зора Коњовић. Пројекат је у свом првом кораку обухватио матичне библиотеке са тенденцијом да се прошири и на све остале. Посебно је била охрабрујућа информација да ће се базе података на којима смо годинама вредно радили конвертовати. Пуни елана и са много различитих захтева састајали смо се у Градској библиотеци Новог Сада са и без чланова тима са Универзитета. На једном од првих састанака библиотекари су се договорили да усагласе своје захтеве за допуну и измену, како би се отклонили недостаци ранијих програма.

Основа пројекта БИСИС је стварање библиотечке мреже, која представља систем међусобно повезаних библиотечко-информационих и документационих институција са значајним фондовима научне и стручне литературе које, процесом рада, а уз подршку информационог сервиса и изграђене комуникационе мреже, обезбеђују корисницима, на непосредан, брз и лак начин библиотечке информације као и примарне документе. У верзији софтверског система БИСИС дефинисани су следећи појмови: документ, запис и библиотека

грађа. Под документом се подразумева библиотечка јединица (књига, часопис итд.). Запис представља скуп података о документу, а скуп записа библиотечку грађу. Уз то дефинисане су и следеће функције Библиотечко информационог система:

- дефинисање стандарда за обраду и претраживање
- формирање библиотечке грађе
- библиотечко извештавање и документовање
- корисничко претраживање
- коришћење библиотечке грађе.

Дефинисање стандарда за обраду и претраживање омогућава опис структуре појединих стандарда и њихово представљање у бази података. Посебно се дефинишу стандарди за одржавање библиотечке грађе и структурирање записа, радно окружење библиотекара и формати каталога и извештаја. Као основа за размену података и структурирање базе усвојен је UNIMARC формат. Дефинисање радног окружења библиотекара треба да обезбеди евидентирање библиотекара и да омогући опис различитих типова докумената и њихово представљање у бази података. Дефинисање формата каталога и извештаја треба да омогући опис структуре сваког извештаја и каталога. На основу тога би се вршило структурирање резултата претраживања библиотечких извештаја и каталога докумената, као и одговора на корисничке упите, односно захтеве. Формирање библиотечке грађе подразумева обраду докумената и структурирање записа према усвојеном стандарду, преузимајући параметре конкретне обраде на основу унапред дефинисаних модела обраде докумената. Библиотечко извештавање и документовање омогућава формирање специфичних библиотечких извештаја и каталога о документима. Корисничко претраживање обезбеђује обраду упита

корисника и структурирање одговора, односно резултата претраживања на основу базе података. Коришћење библиотечке грађе омогућава евидентирање корисника библиотеке, као и праћење коришћења фонда, резервисање и задуживање докумената.

До сада су урађене 3 верзије софтверског система БИСИС-а.

- У првој верзији БИСИС је реализован у програмском језику С, а као систем за управљање базом података коришћена је db VISTA. За индексирање и претраживање библиотечких записа, коришћен је текст сервер, који је развијен на Институту „Михајло Пупин„ у Београду. За обраду библиотечке грађе усвојен је UNIMARC формат. У овој верзији система подржане су следеће функције : дефинисање стандарда за одржавање библиотечке грађе, структурирање записа, дефинисање радног окружења библиотекара, формирање библиотечке грађе, библиотекарко извештавање и документовање и корисничко претраживање.

- Верзија 2.0 реализована је у Oracle окружењу и програмском језику Java. Од Oracle-ових производа коришћена је Oracle Server верзија 8.0.3 или новија и текст.т Сервер Con Text Cartridge верзија 2.3.6 или новија, која подржава рад са текстом у Unicode-y. Систем је предвиђен да ради у Интернет окружењу. Кориснички интерфејс је имплементиран као Java аплет. Овом верзијом су подржане све функције из претходне верзије система. Основна разлика између верзија 2.0 и 3.0 је текст сервер за индексирање и претраживање записа у UNIMARC формату. Главне карактеристике овог сервера су : специјализованост која резултује бољим перформансама, трослојна архитектура, коришћење Java платформе и независност од коришћеног релационог система за

управљање базом података. Подршка за Unicode стандард доследно је спроведена у целокупном систему БИСИС верзије 3.0. Имплементација система реализована је као Интернет апликација у Java окружењу. Аутори друге и треће верзије система БИСИС су уједно и аутори књиге која је приручник свим библиотекарима који раде и користе БИСИС.

У нашој Библиотеци, 24. фебруара 2005. године, презентован је рад и одржана обука за библиотекаре који раде на овом програму. Од тада па до сад (са више или мање проблема) успешно се одвија рад.

Задовољни смо БИСИС програмом, поготово што његови аутори улажу труд да га у ходу мењају и усавршавају, сагледавајући наше потребе и захтеве.

ноембра. На конференцији под називом Улога библиотека у обезбеђивању транспарентности библиографских показатеља научне, стручне и педагошке успешности у високошколским и педагошким организацијама, био је присутан 421 учесник из 14 држава, углавном из нашег региона. На Конференцији је расправљано о значају библиотека за развој регије.

Златко Пашко, библиотекар саветник
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова

КО УМЕ ДА ТРАЖИ, ТАЈ И НАЂЕ

Библиотеке већ одавно нису само спремишта књига по чијим лавиринтима умеју да се сналазе једино библиотекарџи. Нове технологије и приступ најразличитијим подацима преко Инетернета, мреже разапете широм планете, све више рачунара и у нашим сремским библиотекама, напосто захтева од библиотекара да се упознају, барем с основама проналажења одређених података на мрежи.

Једно истраживање показало је да корисници Google приликом претраживања најчешће користе само једну реч коју сматрају кључном. Реч је о основном претраживању које као резултат даје, по правилу, огроман број погодака. Зато је савет за брзо и ефикасније претраживање да свакако користимо опције напредне претраге. До њих стижемо кликом на

Google™
srpski

Интернет Сликџ Групе Именик

Google претрага Из прве руке

Претражи Интернет Претражи стране на језику · српски

Напредна претрага
Подавање
Заставки
Заставки

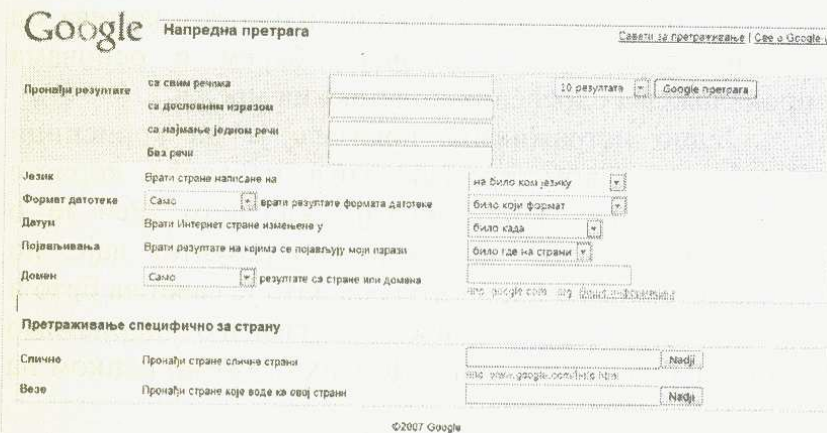
одговарајућу везу с десне стране претраживача која се зове (какво изненађење?) Напредна претрага.

После тога ће нам се отворити страница на којој бирамо начин приказивања резултата. Заправо, корисник може задати додатне услове и критеријуме претраге који ће скратити време прегледања резултата

и брзо али тачно довести до жељене странице на светској мрежи.

У предвиђена поља можемо куцати израз који је предмет интересовања и изабрати да ли ће резултати садржати све речи из тог израза, или најмање једну реч, или пак тачно једну фразу (ако знамо како она дословно гласи). Понекад је корисно искључити неку реч из претраге, што такође имамо као опцију. У зависности од изабраног, мењаће се број погодака које ћемо касније морати да прегледамо.

Међу ове додатне опције спада ограничавање

претраге по језику, формату странице (у питању су 6 најчешћих формата), датуму измене странице (било када, претходних 3 или 6 месеци, претходне године), месту појављивања фразе (било где на страни, у наслову стране, у тексту, адреси или везама ка страни) или ограничавање на странице само једног домена (сајта). За све ове могућности, имамо поред опције „Врати“ и опцију „Немој да вратиш“, којом се све напред наведено искључује из претраге. У верзији на енглеском језику, постоји још додатних могућности: филтри за непримерен садржај, локално подешавање и сл.

За нас је од значаја могућност избора тзв. Именика, где се нуде подаци организовани тематски по категоријама, и то:

• Друштво. Компјутери. Медији. Наука. Посао. Регионално. Спорт. Уметност. Забава
Сврха овога је поново ефикасније и сигурније претраживање по жељеним областима.

Најзад, завршни део представља прегледање добијених резултата и коначан избор потребног материјала. Плава линија статистике најпре приказује број нађених погодака, а затим нађене интернет адресе, поређане по рангу који одређује сам претраживач, на основу квалитета сајтова, броја посета и линкова ка њему, што је, донекле, гаранција успешног претраживања. Као пример оваквог претраживања наведимо резултате претраге по појму „Срем“. Основно претраживање дало је резултат од 547.000 погодака. Ограничење на српски језик снизило је тај број на 116.000 нађених страница, док је куцање дословног израза – фразе „Сремске библиотеке“ дало коначан број од 2 поготка, и то на истом сајту.

Обратимо пажњу на подебљана слова која истичу пронађену фразу, и подвучени назив Интернет адресе странице, њену величину у килобајтима која нам говори колико ћемо времена утрошити на њено

отварање у нашем рачунару. Ту је и могућност прилаза задњој сачуваној верзији странице, уколико из неког разлога она не може да се види на мрежи, а инспиративна је и могућност приступа сличним страницама.

За још напредније кориснике истраживаче, могућа је употреба специјалних знакова „+“, „...“, „~“, „OR“ и др. уз помоћ којих се претрага још убрзава.

Рецимо на крају, да без обзира на све софтверске иновације, пред библиотекарама остаје безброј могућности за оригиналан и успешан рад на проналажењу игле у пласту сена, што ће зависити у првом реду од његовог искуства. Надамо се да при том неће завршити изгубљен у каквом виртуелном лавиринту или упецан на Интернет мрежи.

Љубиша Тулум, библиотекар
Медицинска школа «Драгиња Никишић»
Сремска Митровица

КАДА СУ ОГЛАСИ СТИГЛИ ДО СРБИЈЕ

*Због селења распродаја ...
Ванредно јефтино ... Нарочите
цене ...*

СТОТИНИ ХИЛЛАД БУДИ
СРЕДСТВУ ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ.
РЕЗЕДА ПОМАДА ШТО КУДРАВИ.

**Молим да се чита !
Велики избор
жакета , крагнова ,
капижона...
Нарочите цене !
Чудо новог доба ...
Резеда помада за
кудрављење да коса
буде таласава ...
Учтив позив ... све
врсте јастука за**

миндерлуке ...

Овако су претече данашњих маркетинг менаџера, пре више од 100 година, голицале знатижељу муштерија по Србији. Тешко да је који домаћин могао одолети рекламама попут : **Због селења распродаја ... или Ванредно јефтино код Вредног Раденка .**

Машине за писање

Први огласи у Србији појавили су се у *Новинама сербским* , које су уједно биле и наш први дневни лист. Штампане су у Бечу, од јануара 1834 године, као службено гласило, па су и огласи били службени, о

лицитацијама, променама назива фирми, као и о дешавањима од општег друштвеног интереса.

Значајан простор заузимали су и књижевни огласи. Оглашавање дела познатих писаца, какви су били Вук Караџић, Ђура Даничић, Јован Јовановић Змај...сматрано је својеврсном културном акцијом.

Једна од наших првих реклама је **Објављение Јозефа Пилера, која уз дозволу његове светлости милостивог кнеза може да производи и продаје црквени восак.** Оглас је објављен новембра 1836 године у *Новинама сербским*. Касније су са страница новина купце мамили : - **фуруне за јефтину цену,**

- **машине за мешање хлеба ,**
- **мирисави и пераћи сапуни -**
рубље за удаваче

Када су у Србију продрли технички и други проналасци рекламирали су се:

- **Велоспеди са куглагерима без трења,**
- **патефони што свирају без игле ,**

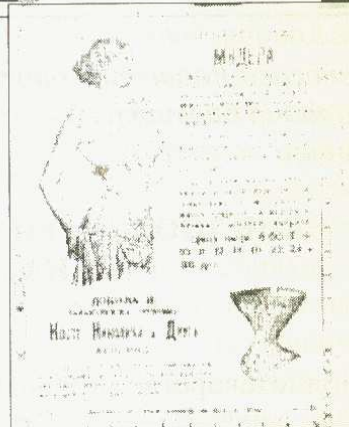
- **Оливер писаће машине ,**
- **Осрам лампе са жичаним концем ...**

Законом о штампи из 1881. године олакшан је поступак за покретање нових листова, тако да српске странке покрећу своја гласила. Ове новине су имале свега четири стране, што је практично био један лист Б1

формата, пресавијен напола. Пошто је био потребан

новац за одржавање новина, последња страна била је посвећена огласима. Ту су читаоци могли да прочитају где је отворена нова кројачка радња или где могу да се купе увозна средства за хигијену. Вреди поменути да је 1890. године у Београду, у Васиной улици бр.4

основана Прва српска агенција за огласе. Тако су њени оснивачи, Милан Биљчевић и Роберт Најман, усмеравање и обликовање огласа претворили у извор прихода. Осим бесплатних обавештења о користи оглашавања, они су и преводили огласе на све европске језике и по потреби их прослеђивали листовима у иностранству.

Крај 19. века је ера најлепше опремљених огласа и реклама у српској штампи, има пуно илустрација, а и њихов квалитет је виши. Понекад се огласи преузимају из страних листова и каталога. Појављују се и мали огласи, преко којих се **издају станови, тражи посао.** Колико нам је тада била жива сарадња са светом најбоље говоре рекламе попут :

- **париски мидери и крепови за сукње,**
- **турска средства за бркове,**
- **ирске пећи ,**
- **шведска гимнастика,**
- **американски лек против жуљева,**
- **немачке шиваће машине**

И све то у Нишу, Крушевцу, Смедереву, Врању Такође свакодневно је објављивана понека најава – гостовање светске менаџерије, концерти, циркуси велике костим забаве

У устрепталих душама малих и неретко одраслих читалаца, улазак у библиотеку јавља се као визија изласка на мегдан троглавој аждаји у чијој се глави налази каталог књига, часописа и некњижне грађе. У другој је смештен каталог читалаца и предметне одреднице њихових личних особина и захтевности у погледу литературе са пододредницама у које се слажу подаци из приватног живота зачињени по којом пикантеријом. У трећој, најстрашнијој, помно се региструје свако кашњење, прецизан износ казне, оштећен лист или мрља од просуте кафе.

У новије време књиге се због лошег повеза распадају саме од себе, а то је донекле умањило страх, напетост и трауме читалаца.

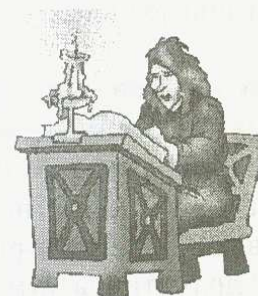
Питање враћања књига, постаје питање живота и смрти – ампутација или трансплантација нису довољно оправдање за кашњење. За губитак књиге не очекујте никакву олакшавајућу околност нити трунку саосећања, макар се то догодило у време поплаве, пожара бродолома или неке друге катетрофе из које сте једва спасли голи живот. Тако, број читалаца и чланова једне библиотеке не одсликава податак колико стварно љубитеља књиге и читања имамо у једном граду, већ то је број храбрих и одважних.

Постоје библиотекарски са «добрим» и «лошим» данима, па читаоци пре одласка по књигу обавезно свраћају код месних врачара, као да би им ове, гледајући у карте или у боб, рекле шта тога дана могу да очекују. Ако је библиотекарка баш тог јутра устала на леву ногу уместо литературе за озбиљан семинарски рад, узмите љубавни роман, који је неко управо пре вас тражио. И лагано се повуците!

Посебан «тип» су самоуверене и самољубиве библиотекарке, које убеђене у своје свезнање, изузетност и остале «наднаравне» моћи и не трпе никакве коментаре, сугестије и потпитања. Строге су

и надмено професионалне, без сувишних речи и осмеха – емоције гаје само према себи. Књиге су за њих једна а чланови друга врста бројева. Луј XIV је њихов узор и оне сваким покретом, погледом и бојом гласа дају до знања «Библиотека – то сам ја» Никада своје ставове не доводе у сумњу, па то не дозвољавају ни другима. Због њих књига ће вам можда и постати најбољи пријатељ, али људи – тешко! Блажен је онај кога је судбина поштедела сусрета са њима.

Постоје, дакако и друге представе о библиотекаркама као нежним, јединственим, бескрајно стрпљивим, стручним и пријатним особама, са којима увек можете разменити мишљење и поразговарати о различитим темама. Оне су оличење образовања и љубазности. Читаоци додуше претерују замишљајући да су оне прочитале све књиге у библиотеци, да знају садржај свега што је на полицама, да су информисане о најновијим издањима и да чим угледају читаоца «јави им се» шта би он у датом моменту требало, могао и волео да прочита. Наравно, и његова омиљена библиотекарка, баш ту књигу чува само за њега.

За неке библиотекарке ставили бисте руку у ватру да су стигле још Нојевом барком... оне су се толико сродиле с књигама и читаоцима да свој

посао обављају као мисију поверену од виших сила. Временом се развио посебан нагон за трагање и оне никад не одустају. Понеки времешни читалац већ оде на онај свет, а оне још траже одговор на његово узгред

постављено питање. За време кратких одсуствовања, оне у боцама за кисеоник носе библиотечки ваздух испуњен књишком прашином, а када се разболе више поверења имају у УДК таблице, него у ДНК анализу.

У «лакој» литератури, авантуристичким и забавним филмовима, али и у стварности, ако су читаоци те среће, постоје представе о сексу са библиотекаркама, које су увек саме собом довољан, ако не и пресудан разлог за улазак у библиотеку. Њихов изглед,

покрети, дубок, саосећајан и утешитељски поглед и смешак, предусретљивост, па и начин на који кажњавају – делује очаравајуће!

Можда је због таквог једног неодрживог створа и Радован Трећи с поносом узвикнуо: „ја сам члан библиотеееке“, а сетимо се само и сцена из филма „Варљиво лето“. Учење у присуству оваквог особља постаје важније од крајњег исхода. Напротив, пасти на испиту је сјајан алиби за још једно лето проведено у библиотеци.

Одузело би много времена и простора да набројимо сва књижевна и филмска остварења у којима се радња врти око библиотеке и библиотекара. Бројне су сцене у којима се уз помоћ непрегледних, клаустрофобичних, сеновитих кутака и редова књига дочарава нека мрачна и драматична атмосфера, или пак бајковитих дела у којима су библиотеке места на којима се започиње путовање кроз време.

Ипак, и поред наведених позитивних изузетака, морамо признати да су негативни стереотипи много чешћи и увреженији, и да без обзира на видне промене у овој професији, негативни примери су присутни и у

савременим делима домаће, стране и литературе за децу.

Зоран Живковић у свом делу „Библиотека“ каже : ... «када сам пришао пулту, већ сам срочио у себи покајничко извињење што касним, које је, уз прикладан осмех, требало да одбродовољи библиотекара. Ако баш нису по природи намћорасте, људи се обично покажу предусретљиви у оваквим приликама... Ваљда зато да после могу да се поносе својом добротом...»

Анита Наир у роману «Бољи човек» овако описује библиотекара: «...На прозорчету, у библиотеци, имао је решетке, да гвири, па књиге нису нестајале под неразјашњеним околностима. Набавио је застакљене ормане, па је знатижељник наслове могао само да види, а да књиге не додирује....Осмислио је такав систем враћања узетога, да му не би било нимало тешко да дужника пресретне, опомене и назначи да доплате мора бити...Наплаћивао је заостале дугове без изузетка, макар дуговала и кћерка директора библиотеке. Не би се, при том могло рећи да је он нешто нарочито волео књиге и читање. Све што у ствари чита били су часописи...»

Џоана Роулинг у популарној књизи за децу *Хари Потер и дворана тајни* даје следећи опис : «Мадам Пинс, библиотекарка, била је мршава, раздражљива жена, која је личила на неухрањеног лешинара».

* * *

На нашу велику радост у историји библиотекарства, а и у савременој пракси, пуно је позитивних примера који ублажују и демантују негативну представу о нама.

У појединим периодима живота у библиотекама су радили велики и умни људи. Ево неких имена – Ератостен, Тирило, Ла Фонтен, Аполинер, Луис

У току је, дакле, процес који карактеришу суштинске промене у области стварања, преношења, вредновања и коришћења информација, финале трагања за сопственим идентитетом, често оспораваним, неоправдано поједностављеним и углавном неадекватно валоризованим. Рекла бих да борба за афирмацију професије треба да се одвија у две равни. Један пут води ка критичком промишљању, разумевању и прихватању сопственог бића – а то подразумева успостављање следећих категорија: сазнање о властитим коренима, поштовање традиције и отворен однос према будућности, развијање хуманог принципа општег добра у чијем се средишту налази књига као сублимација знања, изграђивање кохерентне теоријске основе која функционално организује професију, перманентно образовање, развијање професионалне одговорности, стабилан етички кодекс и, изнад свега, реална процена својих циљева, метода и значаја. Друга равна захтева интерактиван, екстровеертан однос према окружењу, истицање стручног ауторитета професије заснованог на чврстој нормативној и теоријској основи и сталешкој организованости, моћ трансформације и прилагођавања и темељну усмереност према науци и култури.

Дихотомија «информација или просвећеност», потенцирана у размишљању о улози библиотека и мисији библиотекара у Маклуановој галаксији, може се посматрати из другог угла који успоставља баланс између технолошког и хуманистичког аспекта. Можда "ново читање" Ранганатанових (Ranganathan) пет постулата, својеврсне парадигме библиотекарства, превасходно кориснички оријентисане, нуди кључ за разумевање суштине и успоставља чврст вредносни систем.

Књиге су за читање – гласи прво правило. Савремено тумачење овог става у интерпретацији

Мајкла Гормана (Michael Gorman), творца Англо-америчких каталошких правила, гласи: **Библиотеке служе човечанству**. А то значи да је морални императив професије – сачувати слободан и отворен приступ свим ресурсима људског знања и искуства. Суверена и дуго негована позиција библиотекара – чувара знања, ученог полихистора упућеног у тајне универзума, одавно је уступила место активном, образованом и креативном посреднику између библиографског универзума и корисника, професионалцу који не цензурише већ контролише, усклађује и усмерава слободан проток информација. Питер Брофи (Peter Brophy) би ову трансформацију прокоментарисао као померање тежишта са традиционалног модела – "Птолемејског погледа на библиотечки свет", по коме је библиотека у средишту а корисник на периферији, ка "Коперниканском приступу", према коме је корисник у средишту, а задовољавање његових потреба представља примарни задатак.²

Сваком читаоцу његова књига и Свака књига има свог читаоца – гласе друго и треће правило. Како омогућити да се узајамно пронађу? Како убрзати, олакшати и оплеменити тај сусрет? Овај захтев поставља библиотекара у улогу динамичног посредника који разуме језик комуникационог процеса, који уме да примени механизме помоћу којих се креира метаинформација и формира релевантан и ефикасан систем за проналажење забележеног знања. Такав посредник не сме да буде на маргини догађања, затворен у свом микрокосмосу уходаних радњи, утврђених операција, генерализованих на основу искуства. Он има право и обавезу да своје знање непрекидно допуњава, проширује и обогаћује, да га

² Brofi, Peter, op. cit., 71.

примењује и преноси, утичући на померање рецептивног хоризонта корисника.

Поштујте време читаоца – поручује Ранганатан у четвртом правилу. Горман (Michael Gorman) то тумачи овако: **Уважавајте све форме помоћу којих се знање преноси. Користите технологију за повећање квалитета услуга.** У питању је концепт хибридне библиотеке у којој коегзистирају традиционални и електронски извори информација, а квалитет услуга и његова стална евалуација се подразумевају.

Библиотека је организам који расте – закључује Ранганатан. А Горман поручује: **Поштујте прошлост и стварајте будућност.** У овом програмском начелу је кључ: негација статичног и афирмација динамичког, синергијског принципа. Можда суштина афирмације и очувања идентитета наше професије, у времену глобалне информатизације које гради своје митове и негује своје заблуде, лежи управо у једном редефинисаном концепту мисије, у коме се традиција поштује, јер памћење помаже да сачувамо снове, а будућност гради на темељима знања, у коме се библиотекарство отвара према сродним дисциплинама, ступа са њима у садејства, обогаћује се и прожима новим идејама, не губећи, при том, своју бит, у коме библиотеке без зидова не значе нову Вавилонску кулу, нити Еков лавиринт, већ јединствен, слободан, свима доступан информациони и комуникациони простор, један нови универзум, у коме селекција и вредносни принцип уносе ред у океан ентропије, у коме се информација трансформише у знање, знање хуманизује и несметано проналази, а тајна читања остаје трајна привилегија духа.

Професор др Душан Иванић,
Филолошки факултет, Београд

У СВЕТУ СТЕРИЈИНОГ ДЕЛА - ријеч на Сабору библиотекара Срема -

Јубиларне годишњице су нека врста секуларног, свјетовног парастоса, слављење културног хероја и успомене на њега. Јован Стерија Поповић је, међутим, културни херој чија дјела вријеме није потрошило. Само до ове године његове су комедије имале, по мојој грубој процјени, око 550 премијера у свим позориштима на српском (односно српско-хрватском) језику, на језицима југословенских народа и народа некадашње Аустријске царевине и рубова Турске на Балкану, дакле на мађарском, румунском, албанском, турском, македонском, али и словеначком, па ако хоћете – и на хрватском, јер је у извођењу загребачког дилетантског казалишта *Покондирена тиква* била *Попапучени опанак*. Тако је *Тврдица* имао око 130 премијера, *Покондирена тиква* – 122, *Зла жена* – 86, *Лажа и паралажа* – 75, *Родољупци* – 53, *Женидба и удадба* – 52, а неке од поставки имале су на стотине извођења и одржавале се годинама на репертоару... Прва издања Стеријиних комедија имају близу хиљаду претплатника, као што ће касније имати хиљаде извођења.

Овдје, међу библиотекарима, треба додати да је Стерија искористио **књигу као медиј комуникације**. Као што су у прошлом вијеку филм, телевизија, радио, па интернет итд., успостављали везу између удаљених партнера, у претходним вијековима такву је улогу имала књига. Сваки час са страница *Романа без романа* искаче ауторски глас и обраћа се читаоцима, особито читатељкама, и сваки

примењује и преноси, утичући на померање рецептивног хоризонта корисника.

Поштујте време читаоца – поручује Ранганатан у четвртом правилу. Горман (Michael Gorman) то тумачи овако: **Уважавајте све форме помоћу којих се знање преноси. Користите технологију за повећање квалитета услуга.** У питању је концепт хибридне библиотеке у којој коегзистирају традиционални и електронски извори информација, а квалитет услуга и његова стална евалуација се подразумевају.

Библиотека је организам који расте – закључује Ранганатан. А Горман поручује: **Поштујте прошлост и стварајте будућност.** У овом програмском начелу је кључ: негација статичног и афирмација динамичког, синергијског принципа. Можда суштина афирмације и очувања идентитета наше професије, у времену глобалне информатизације које гради своје митове и негује своје заблуде, лежи управо у једном редефинисаном концепту мисије, у коме се традиција поштује, јер памћење помаже да сачувамо снове, а будућност гради на темељима знања, у коме се библиотекарство отвара према сродним дисциплинама, ступа са њима у садејства, обогаћује се и прожима новим идејама, не губећи, при том, своју бит, у коме библиотеке без зидова не значе нову Вавилонску кулу, нити Еков лавиринт, већ јединствен, слободан, свима доступан информациони и комуникациони простор, један нови универзум, у коме селекција и вредносни принцип уносе ред у океан ентропије, у коме се информација трансформише у знање, знање хуманизује и несметано проналази, а тајна читања остаје трајна привилегија духа.

Професор др Душан Иванић,
Филолошки факултет, Београд

У СВЕТУ СТЕРИЈИНОГ ДЕЛА - ријеч на Сабору библиотекара Срема -

Јубиларне годишњице су нека врста секуларног, свјетовног парастоса, слављење културног хероја и успомене на њега. Јован Стерија Поповић је, међутим, културни херој чија дјела вријеме није потрошило. Само до ове године његове су комедије имале, по мојој грубој процјени, око 550 премијера у свим позориштима на српском (односно српско-хрватском) језику, на језицима југословенских народа и народа некадашње Аустријске царевине и рубова Турске на Балкану, дакле на мађарском, румунском, албанском, турском, македонском, али и словеначком, па ако хоћете – и на хрватском, јер је у извођењу загребачког дилетантског казалишта *Покондирена тиква* била *Попапучени опанак*. Тако је *Тврдица* имао око 130 премијера, *Покондирена тиква* – 122, *Зла жена* – 86, *Лажа и паралажа* – 75, *Родолупци* – 53, *Женидба и удадба* – 52, а неке од поставки имале су на стотине извођења и одржавале се годинама на репертоару... Прва издања Стеријиних комедија имају близу хиљаду претплатника, као што ће касније имати хиљаде извођења.

Овдје, међу библиотекарима, треба додати да је Стерија искористио књигу као медиј комуникације. Као што су у прошлом вијеку филм, телевизија, радио, па интернет итд., успостављали везу између удаљених партнера, у претходним вијековима такву је улогу имала књига. Сваки час са страница *Романа без романа* искаче ауторски глас и обраћа се читаоцима, особито читатељкама, и сваки

примењује и преноси, утичући на померање рецептивног хоризонта корисника.

Поштујте време читаоца – поручује Ранганатан у четвртом правилу. Горман (Michael Gorman) то тумачи овако: **Уважавајте све форме помоћу којих се знање преноси. Користите технологију за повећање квалитета услуга.** У питању је концепт хибридне библиотеке у којој коегзистирају традиционални и електронски извори информација, а квалитет услуга и његова стална евалуација се подразумевају.

Библиотека је организам који расте – закључује Ранганатан. А Горман поручује: **Поштујте прошлост и стварајте будућност.** У овом програмском начелу је кључ: негација статичног и афирмација динамичког, синергијског принципа. Можда суштина афирмације и очувања идентитета наше професије, у времену глобалне информатизације које гради своје митове и негује своје заблуде, лежи управо у једном редефинисаном концепту мисије, у коме се традиција поштује, јер памћење помаже да сачувамо снове, а будућност гради на темељима знања, у коме се библиотекарство отвара према сродним дисциплинама, ступа са њима у садејства, обогаћује се и прожима новим идејама, не губећи, при том, своју бит, у коме библиотеке без зидова не значе нову Вавилонску кулу, нити Еков лавиринт, већ јединствен, слободан, свима доступан информациони и комуникациони простор, један нови универзум, у коме селекција и вредносни принцип уносе ред у океан ентропије, у коме се информација трансформише у знање, знање хуманизује и несметано проналази, а тајна читања остаје трајна привилегија духа.

Професор др Душан Иванић,
Филолошки факултет, Београд

У СВЕТУ СТЕРИЈИНОГ ДЕЛА - ријеч на Сабору библиотекара Срема -

Јубиларне годишњице су нека врста секуларног, свјетовног парастоса, слављење културног хероја и успомене на њега. Јован Стерија Поповић је, међутим, културни херој чија дјела вријеме није потрошило. Само до ове године његове су комедије имале, по мојој грубој процјени, око 550 премијера у свим позориштима на српском (односно српско-хрватском) језику, на језицима југословенских народа и народа некадашње Аустријске царевине и рубова Турске на Балкану, дакле на мађарском, румунском, албанском, турском, македонском, али и словеначком, па ако хоћете – и на хрватском, јер је у извођењу загребачког дилетантског казалишта *Покондирена тиква* била *Попапучени опанак*. Тако је *Тврдица* имао око 130 премијера, *Покондирена тиква* – 122, *Зла жена* – 86, *Лажа и паралажа* – 75, *Родолупци* – 53, *Женидба и удадба* – 52, а неке од поставки имале су на стотине извођења и одржавале се годинама на репертоару... Прва издања Стеријиних комедија имају близу хиљаду претплатника, као што ће касније имати хиљаде извођења.

Овдје, међу библиотекарима, треба додати да је Стерија искористио **књигу као медиј комуникације**. Као што су у прошлом вијеку филм, телевизија, радио, па интернет итд., успостављали везу између удаљених партнера, у претходним вијековима такву је улогу имала књига. Сваки час са страница *Романа без романа* искаче ауторски глас и обраћа се читаоцима, особито читатељкама, и сваки

час они њему упадају у ријеч. Кад, нпр. напише како је Роксанда свога сина, Романа, почела сама дојити, ауторски глас и глас читаоца су осамосталили, персонализовали, наставља: «Немојте се узнемиравати, госпоја Предићка, ја знам шта ви оћете, и одобравам, али шта можете зактевати од једне паорке? Истина, она која роди, а не доји, као што Стојковић вели, јест само полак мати, но мода је највећа госпођа, ви знате и ја знам, и ко се њој не покорава, није ништа друго него невоспитана клада. Ви се тешите само што сте добро воспитани и што децу вашу дојкињама препоручујете, а паорке оставите нека паорски раде.»

Такође се, међу библиотекарима, треба сјетити да је млади Јован, син Стерије Папаза-Поповића, био је фанатичан читалац: у својој краткој аутобиографији прича како је, кад би му ускратили свијећу (због штедње), читао према мјесецу; кад га је пак отац покушао оставити за трговца у сопственој радњи, није гледао ни робу ни купце, већ је само читао. Међутим, ни књига по себи, као предмет, није безазлена. Касније је записао: «Чело мога кревета стоје књиге на рафу. Кад би се какво земљотресеније догодило, могле би ме књиге убити и тако би се могло казати да сам од књига умро.» Као да се руга сопственим страстима, читалац је постао велика тема исмијавања, посредник пародирања младалачке литературе. У предговору *Лажи и паралажи*, 1830, написао је: «Нити се ко, по мњенију моме, лакше поправити даје, него кад се сам својим будалаштинама смејати почне». Та прва Стеријина комедија (ако се не рачуна једночинка *Помиреније*) добрим дијелом је прича о наивној читатељки, која мисли да је у њеној скромној кући понавља романескна или драмска ситуација из Шилерових драма и Гетеових романа, а догодио јој се лажни

барон, заводник-варалица. Она вјерује његовим лажи (додуше, «леп као Аполон») и његовом тобожњем служи, паралажи, да је био на мјесецу и тамо играо са мјесечевом царицом, да је гледао како море гори (а паралажа није видио како море гори, јер није био у том моменту тамо – али је зато видио пуну обалу печених риба)...Још једно Стеријино дјело, *Роман без романа*, активира све стварне и виртуелне, чиниоце текста: аутора, јунака, читаоца, простор и вријеме писања (док сам ја ово написао, јунак је већ стигао до Египат, каже на једном мјесту ауторски глас своје читаоцу). То је, упркос постмодернизму, још увијек наш најмодернији текст по обликовању свијести о природи књижевне фикције и њене рецепције.

Човјек велике културе и знања, Стерија је имао изванредно филолошко чуло за конкретну језичку ситуацију: искористио је подједнако живи војвођански језички Вавилон и Вавилон српског књижевног језика за доскочице, макаронизме, пародије, травестије, неспоразуме. Не треба ни подсјећати на ону смијешну мјешавину грчко-цинцарског и српског у *Тврдици*, или на Фемине покушаје да јој говор буде „нобл“: „Госпођа, фрау фон, или ма...ма...како врагу француски кажу, не могу од љутине да погодим“, „Ти нећеш више радити као досад, само ћеш за мном ићи, мене и највеће мадаме – мадаме, враг им матери, нисам могла отоич погодити...“. Вјешто је искористио границе између оновремених језика, језика свакодневног општења и језика књиге, те је славјански у контакту с народним водио цијелом сплету комичних неспоразума. Нпр. отац се обраћа дјетету високопарним словенским језиком („Сцена за оне који су словенским језиком занешени“): „Пријди сјемо, вазљубљеноје чадо моје“; а како га «чадо» не разумије, отац довикује: „Овамо се вуци“, или док сина учи словенском: „Свињо!Рци

значи говори!“, или жени: „Ти паорко јошт не знаш шта је језик“, а она му одвраћа: „Видим и твој ми је леп, рекао би човек да ти пањеви кроз уста иду кад говориш.“ Мноштво је комичних неспоразума у контакту различитих језика (њемачко – српски, словачко– српски, грчко–српски). Човјек класичне културе, био је отворен према свом времену, прелазећи из окова традиције у савремени живот. Његова шаљива проза, комедије и њихови јунаци су право из књига и са позоришних дасака прешли су у народ: *Винко Лозић, Лажа и паралажа, Покондирена тиква, Тврдица, Милобруке, Родољупци.* .

Још је једна особина везана за великог Вршчанина, не баш честа међу српским писцима. Он је имао **стваралачки интензитет**, риједак у српској књижевности: између своје 20. и 25. године објавио је један роман, три трагедије, једну биографију, написао још један роман (у рукопису и данас) у маниру школе Милована Видаковића и славенорспске озбиљне литературе, почео филолошка истраживања, објавио преведене и оригиналне пјесме. У исто доба је извео један од најнеобичнијих и најжешћи **прелома** не само у свом стваралачком опусу, већ у српској књижевности уопште: 1830. године, као студент посљедње године права у словачком граду Кежмарку, одједном је од историје прешао на савремени живот у комичним и сатиричним жанровима, у једној **мултижанровској** ерупцији комике: *Нови забавни календар Винка Лозића, Лажа и паралажа, Покондирена тиква*, пародично–сатирични *Роман без романа* (1832). Сам је, поводом повољног суда Вука Карацића о комедији *Лажа и паралажа*, писао (јануара 1832) да је «после дугог тумарања и кривудања једва на правац» изишао и да се нада да неће с тога пута сврнути. То је тачно утолико што је комедија остала трајно у овом опусу, али је озбиљан

глас задржао када је писао трагедије о српској и балканској средњовјековној прошлости и када је писао пјесме.

Ни такав интензитет ни тако радикалан преокрет није у српској литератури дотада познат (чак ни кад би се узео Доситеј као примјер, јер се он појавио као изграшен писац јасног циља и јединственог стила): Стерија је као одједном, из сентименталистико–(пред)романтичарске фразе (мелодрама, патос, високопарне ријечи) прешао у груб језик пробисвјета, варалица, чанколиза, надриадвоката, заводника и наивних дјевојака, покондирених «тикава» и шкртих грчких трговаца, лажова, настављајући га касније језиком злих жена и цандрљивих мужева, надриучењака, а завршавајући у језику хуља и протува који се издају за родољубе, а раде као пљачкаши и наредбодавци убистава, да би завршили продајом Војводине (или барем њеног имена) на којој су се обогатили. Стерија је разоткрио реторику глупости, покондирености и шкртости, али и реторику покварењаштва. И данас се језимо над понашањем јунака *Родољубаца*: над подлошћу лажних родољуба који броје паре и отимају туђа имања и туђе животе, док сиротиња умире по избјегличким колонама и у збјеговима. Као што се смијемо начину којим се кир Јања бори да увећа иметак и сачува дукате: страх од потрошње (хљеб, жице за гитару, шешир, добровољни прилог за болницу), наплаћивање мале штете којом је спријечена велика штета (пресјечен улар у пожару, гаси ватру млијеком), све до обрачуна тошкова (те слуга дугује за једанаест година службе више него што има да добије за службу).

У разоткривању слабости и страсти (шкртост, покондиреност, зла воља, нетрпељивост, поквареност) Стерија је открио *задовољство које смијех пружа*

човјеку, па макар га и не лијечио од слабости. За циљ својих комедија држао је «исправленије», увјерен да «у шали казана истина више него сува материја дејствује», «нити се ко, по мњенију моме, лакше поправити даје, него кад се сам својим будалаштинама смејати почне»; комедија треба да гледаоце разгали, али и да им «науку живљења» придода, пошто је театар «лек за болести моралне».

Колико су комедије говориле о свакодневици, о елементарним односима у породици и друштвеној средини, толико су трагедије претендовале на глобалне вриједности друштвеног поретка и државе. Реплике јунака су «хорски» глас о тим вриједностима: «добродетелј код простоте нико и не сматра; напротив, код великаша и од самог порока истешу лепу добродетелј»; «Остави народ, то малоумно дете, које ни само не зна шта 'оће» итд.; или вриједности уређеног поретка: «Нисам ли увео закон у земљи? Не ужива ли сваки безбедност имања и личности? (...) Зар се величина састоји у проливању крви?»; «Благодарност је небесно биље, зато и не роди на земљи»; «Народ је лако склоњен веровати да ће му боље бити ако буде промене»; «Да узмеш народ на душу, мораш бити свезнајућ као бог, или безуман, или неваљао и поквареног срца»; «Знате ли шта је буна? Олуја, где се свако ђубре диже увис и каља најсветије ствари», «Светина је пуна страсти, пуна својељубија и под наличијем општега добра крију се најхуђе себичности»; «У буни ко се за учитеља, са советника, за предводитеља намеће, него који је безобразан, лакомислен или покварен и неваљао»; Лаханов монолог (трагедија *Лахан*) сродан је мотивима Стеријиних пјесама («Неситости људска, ко је поштеђен од тебе!.... Ти сироче света, које људи хвале, али и забацују, правдо небеснице, зашто си

подсмеј јачем и силнијем!»; «Зар судба да управља, кад је разум будан.»)

Стерија је покрио огромно поље различитих књижевних, филолошких, историографских, стручних и практичних жанрова, свугдје најбољи или раван најбољим: проза, поезија, комедија, трагедија, фељтон, педагогија, законодавство, књижевна критика, филологија, историографија. У тим областима он није први, било је српске драме, романа, поезије, филологије, историографије и прије Стерије: али он је буквално утемељио **оригиналну српску драму** (комедију и трагедију: он је готово сам, двадесет година попуњавао репертоар српских позоришних дружина; у сезони 1841/1842. његови су комади једини били на београдској позорници); посебну врсту **козерија** (милобруке), мјешавину досјетки, сатире, игре ријечима; **шаљивог календара** (пародија тада најпопуларнијег жанра у српској књижевности; карневалско свлашење с престола у блато свакодневице свих вриједности), јединственог дјела српске књижевности, **Роман без романа....** По мјери наших прилика, Стерија је наш Рабле, и наш Еразмо Ротердамски, ако хоћете и наш Хорације и наш Молијер, али и наш Хелдерлин: озбиљан и свечан тон тешке и дубоке мисли, у распонима од крајње емотивности до тврде ријечи која доводи у питање модерну цивилизацију, европоцентричан поглед на свијет, вриједности слободе, братства и једнакости (које се испуњавају у гробу!!!).

«Блага колевко среће, ој природо стара, едемска, Врати се, врат' се назад, срца озари наша. Не књиге Јевропе, нити Француз, Немац ил' Енглец, већ прави невиност просвету праву носи.»

«Зашт' се мориш, изнаћи земљу, гдено извире порок. Предел и народи сви гипћу злочинствама свуд

Нит пород, нит језик, нит одело разлику дели,
Злотворству сваком срце је извор и дом.» («Турци»,
Даворје)

Од младости слабог здравља, оставио је необичан запис: «Што сам ја поред слабог состава мога и силног посла опет највише здрав, налазим причину у томе што ја готово непрестано, одећи и седећи, у глави певам. После највећег напрезања духа одма ми песма каква на памет долази.» То говори како је пјеснички порив у овог класицисте био ствар осјећања, срца (како би рекли романтичари), унутарњег порива (назива их «мога чувства милог чеда», «И тако су болне груди, / Где се чувство к песни буди, / И туга је певцу друга»), удружен с познавањем образаца, пјесничке традиције и дискурзивном разгранатошћу, која истину хоће да постави у средиште умјетничких порука, саопштавајући је у веома разноликим облицима, с унутарњом антитетичношћу до парадоксалности.

Они који су га знали, свједоче да је био оштар и брз на језику. Кад читате његове личне записе, помишљате на циника, ироничара, који тачно зна – да се тек језиком који не мисли оно што каже, може заиста рећи оно што се мисли. «Србљи су подобни гускама које гушчиће воде. Кад човек покрај њи пролази, оне сичу, а како се удаљи, подигну вику», «Какви су Србљи у свадби, такви су свуда: Ихуху! Ихуху! а после мало: Јао и куку!» Други пут ће рећи да ниједан народ лакш не увиђа своје погрешке као српски, али да ниједан није мање склон да их исправи. Ни у овој пригодној прилици не треба заборављати овакве опомене: долазе од човјека чије дјело по величини стоји тик до Вука, Доситеја, Његоша или Иве Андрића, разноврсније у својој величини од њихових.

Славица Јурић
ОШ «Свети Сава»
Бачка Паланка

ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ СУПРОТСТАВЉЕНОСТИ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ У РАДУ ШКОЛСКИХ БИБЛИОТЕКА

Занемарујући, засада, наговештаје из Министарства просвете и спорта да ће рад школских библиотека бити потпуно под ингеренцијама овог министарства, у овом тренутку можемо саветовати постојећим школским библиотекаремa низ мера за унапређење рада школских библиотека, не обзирајући се на дијахрону поделу на традиционално и модерно у раду школских библиотека. Већина предложених мера иновантне су у хронолошком одређењу - досада их, можда, нисмо користили. Ипак, у складу са идејом целог рада да традиционално схватимо као протежирање и неговање традиционалних вредности, међу којима је квалитетно читање, трајност и дубина стечених знања, способност размишљања и критичког односа према сазнатом, једном речју- култивисање и ученика и наставника, можемо рећи и да је већина предложених мера, ипак, традиционална. Предложене мере су добар начин да се супротстављеност традиционалног и модерног превазиђе: оне су модерне у техничко- технолошком смислу, а по систему вредности традиционалне. Зато бисмо предложене мере могли разврстати на оне које проводите на ширем макроплану и оне које проводите на микроплану своје школе, пре него на мере које су традиционалне и модерне.

МАКРОПЛАН (ван школе)

- ❖ Обавезно положите **стручни испит** из области библиотечке делатности. Он није формалност, откриће вам озбиљност посла којим се бавите без обзира на то што је библиотека у којој радите мала, а испит исти као за оне што раде у већим и значајнијим библиотекама. Он ће вас оспособити да квалитетно и по стандардима радите свој посао.
- ❖ Распитајте се и успоставите сарадњу, саветодавни и консултативни рад са **матичном библиотеком**. Тражите да вам на адресу школе и личну (у случају да се у школи загубе или не доставе вама) шаљу дописе и позиве о организованим облицима стручног усавршавања, иновацијама и изменама у области библиотечког пословања.
- ❖ Успоставите сарадњу са **другим школским библиотекарима**, размените искуства и идеје, планирајте заједнички рад. Нема никакве сметње да формирате струковно удружење, поготово ако сте релативно дуго и стално запослени у библиотеци и планирате да у њој и останете.
- ❖ Распитајте се повремено и у **Министарству просвете и спорта** о плановима за рад и модернизацију школских библиотека
- ❖ Набавите све **законске акте** из делокруга просветне и библиотечке делатности, упознајте се са својим дужностима, али и правима, и инсистирајте да се она остваре тј. учините све да своје обавезе испуните.

МИКРОПЛАН (на нивоу ваше школе)

- ❖ Направите једно **предавање за Наставничко веће** на коме ћете колеге упознати са врстом свог посла како би га више уважавали.

Служите се очигледним средствима. Демонстрирајте им путем видео- бима или графоскопа изглед каталожног листића, странице Књиге инвентара, Књиге приновљених и расходованих публикација, Књиге дневне статистике и тумачите им шта подразумева библиотечка документација и какав је њен смисао, изнесите статистичке податке о најчитанијим књигама, о броју изгубљених и замењених књига годишње и слично.

- ❖ Уколико још немате или је постојећи **Правилник школске библиотеке** застарео, направите предлог новог и тражите да се на Наставничком већу усвоји. Направите и Кућни ред библиотеке, пре свега, за ученике, регулишући њиме ситнице које нису ушле у Правилник библиотеке. Тражите да се он поштује.
- ❖ Не дозволите да у **Годишњем програму и плану школе** не добијете место бар какво имају педагог, психолог, социјални радник школе, тј. као остали стручни сарадници. Ажурирајте сваке године и свој план и свој годишњи извештај, не дозвољавајући да се он формалистички преписује. Тражите да набавка књига и других средстава о којима бринете уђе у финансијски план школе, што је и законска обавеза. Тражите и да ваше стручно усавршавање уђе у **финансијски план школе** и захтевајте да се оно испоштује, а ако не, наведите то у извештају и пребаците исто у план за следећу годину.
- ❖ Не избегавајте учешће у раду **стручних органа и тела школе**. Обавезно уђите у **Тим за развојно планирање** и у њему понудите своју

визију и детаљно разрађен план/ пројекат за развој библиотеке и њену трансформацију у БИЦ уколико то у вашој школи није учињено.

- ❖ Моду отварања и опремања тзв. **мултимедијалних учионица** по школама (у којима се, углавном, и даље ради на класичан начин, а које су недоступне наставницима ученицима, па и вама, јер се у њима одвија настава највећим делом дана) искористите да образложите колико је много рационалније, корисније и ефикасније имати мултимедијални центар тј. трансформисати класичну библиотеку у БИЦ.
- ❖ Набавка стручне литературе за наставнике треба да иде преко вас. Заједнички правите **план набавке** почетком школске и календарске године (претплата на преиодичне публикације). На огласној табли или неком другом видном месту истичите повремено списак нових књига и друге грађе. У школским новинама, уколико постоје, прикажите их.
- ❖ Повремено са ПП службом у школи осмислите и спроведите **анкете** и међу ученицима и међу наставницима, испитујући пре провођења неке активности, њихово мишљење, жеље, интересовања. Презентујте резултате и анализу анкете анкетиранима.
- ❖ Успоставите сарадњу са Саветом родитеља. У школи постоји тзв. **родитељски динар**. Предложите начине доласка до материјалних средстава за обнову библиотечког фонда и опреме. Рецимо, уз сагласност родитеља, наплаћујте ученицима услуге фотокопирања, скенирања, нарезивања...
- ❖ Обратите се циркуларним писмом појединцима, организацијама и удружењима у

- којем је ваша молба за **спонзорисање или ктиторство** за набавку књига, опреме, наставних средстава и техничких помагала.
- ❖ Организујте **пројекцију** актуелног филма са трибином о њему, коју ће водити наставници или неки гости, извођење играказа који је спремила драмска секција и слично, а за **улазницу** тражите књигу.
 - ❖ Учествојте у **Дечијој недељи** садржајима који ће књигу популарисати. Рецимо, хепенинг у коме ће свако дете бити књига која му се највише свиђа и коју ће оно представити на било који начин: речју, сликом, маском или костимом.
 - ❖ Учествојте у обележавањима **јубилеја и прослава**, али нека сами иницирајте: **Светски дан књиге**, рецимо. Будите иницијатор тог обележавања на нивоу општине, тражите помоћ од општинских власти. Са члановима библиотечке секције осмислите начин обележавања тог и сличног јубилеја сваке године, увек на нов начин.
 - ❖ Иницирајте и организујте **такмичења или смотре** у оним областима у којима оне не постоје: реторика, дебатни клуб...
 - ❖ Путем снимака ТВ- репортажа, документарних филмова, интернета организујте серију **виртуелних путовања** у друге библиотеке, друге земље и пределе, друге градове, музеје и слично, пратећи интересовање и реакције деце на овакав начин учења. Тражите од њих да изнесу своје утиске, примедбе, жеље и уградите их у планирање даљег рада.
 - ❖ Осмислите перманентне **курсе** у обуци за писање реферата, састава, извештаја, поздравних говора; не пишите их уместо деце.

- ❖ Са ученицима осмог разреда (у средњој школи са свима), члановима библиотечке секције, почните да правите **приручне библиографије** школског листа, потом и постојећих стручних часописа и обавестите наставнике и ученике шта сте урадили.
- ❖ Формирајте **малу архиву** материјала и грађе које се у школи најчешће загубе и баце: сценарији са школских приредби, припреме за огледне часове, занимљиве плакате, шеме и приказе на паноима, репрезентативни прилози са зидних новина по школи (од фотографија до дечијих цртежа, скулптура и др), радове ученика и наставника, тимова ученика и наставника насталих као резултат припреме за такмичења, смотре, конкурсе .
- ❖ Уколико школа има **сајт**, обавезно презентујте школску библиотеку на њему, а ако нема, иницирајте и учествујте у прављењу **сајта** школе, као дела програма екстерног маркетинга школе.
- ❖ Уколико већ нисте, набавите рачунар и неки од **програма за електронску обраду података** за мале библиотеке. Не пропуштајте ниједан **курс за обуку** за рад на рачунарима.

Весна Степановић, виши библиотекар,
Народна библиотека «Др Ђорђе Натошевић»
Инђија

НАГРАДА «СТОЈАН НОВАКОВИЋ» ДУШАНУ ПАНКОВИЋУ

Награду «Стојан Новаковић» за 2006. годину добио је Душан Панковић, библиограф из Инђије, за своје дело «Српске библиографије 1851-1879. године», које је објавила Матица српска. Предлог за Награду са образложењем упутила је Народна библиотека «Др Ђорђе Натошевић» у Инђији.

Награду «Стојан Новаковић» Библиотекарско друштво Србије додељује за објављено дело на српском језику из области библиотечно-информационе делатности које представља допринос библиотекарству.

Награда носи име знаменитог српског политичара, филолога, историчара, библиографа, једне од најистакнутијих личности Србије у другој половини 19. века. Састоји се од дипломе и новчаног износа.

Душану Панковићу Награда «Стојан Новаковић» је уручена на Дан библиотекара Србије, 14. децембра 2006. године, у амфитеатру Народне библиотеке Србије.

Први том књиге Душана Панковића *Српске библиографије 1851-1879. године*, објављен је 2006. у едицији Библиографије Матице српске. Она је резултат петнаестогодишњег истраживачког и мукотрпног рада аутора који је прелистас 84 наслова новина и часописа уз бројну литературу и архивску грађу. Замишљена је као целина у три одељка, од којих први чини студија о српској библиографији, други је библиографија библиографија, а трећи грађа за српску библиографију. Због обимности ово јединствено дело подељено је у два тома, те овај први садржи планирана два одељка.

Књига садржи пет регистара: регистар имена, наслова, места, регистар библиографских и сродних назива и појмова и регистар латиничним словима. Подаци за регистре преузимани су из оба одељка књиге.

Објављивањем другог тома ове књиге са пописом грађе за српску библиографију, која има 10.072 јединице, и у којој су хронолошким редом све библиографске белешке из прегледаних периодичних публикација и других библиографија овог периода, заокружиће се целина.

У овој књизи Душан Панковић је показао изузетно познавање тадашњих прилика у које је сместио појаву и истакао значај библиографије.

Хронолошки и прегледно показао је континуитет у библиографском раду, анализирао и тумачио библиографске описе, методе библиографског рада и истакао појединце који су највише допринели развоју и афирмацији српске библиографије. Овако обиман и мукотрпан посао

могао је да уради само човек са изузетним знањем и стрпљењем какав је Душан Панковић. Његова књига представља један од најзначајнијих прилога историји српске библиографије и зато је сасвим сигурно заслужила ову престижну награду.

Душан Панковић је рођен 1928. године у Новим Карловцима, општина Инђија, где је, 1939. године, завршио четвороразредну основну школу. Гимназију (осморазредну) завршио је у Сремским Карловцима 1948, а 1954. године дипломирао је на Групи за југословенску књижевност и српскохрватски језик, на Филозофском факултету у Београду.

Радио је као професор у Школи ученика у привреди, у Основној школи бр. 2 у Инђији, а од 1957. до 1965. године у Добоју. По повратку у Инђију бавио се професуром, прво у Техничкој школи, а затим у Гимназији, од самог њеног оснивања (1966. године) па до 1973. године. Те године почиње да ради као библиотекар у Народној библиотеци «Др Ђорђе Натошевић» у Инђији, где је, у звању библиотечког саветника, завршио свој радни век.

Душан Панковић се бави историјом српске књиге и српском библиографијом. Аутор је изузетно значајних књига *Српске библиографије 1766-1850* (Београд, 1982) и *Српске библиографије 1851-1879* (Нови Сад, 2006), као и низа стручних радова из ове области, којима се утемељио као знаменити српски библиограф. Један је од оснивача *Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића*, које од 1983. године организује инђијска Библиотека.

Панковић је такође и аутор неколико књижевних дела, којима се представио српској културној јавности као врстан писац и познавалац језика.

Живи и ради у Инђији.

Гордана Биљетина, самостални виши књижничар
Народна библиотека „Др Ђорђе Натошевић“
Инђија

БИБЛИОТЕКА КАО СУДБИНА

*„Рај сам увек замишљао
као неку врсту Библиотеке“
Хорхе Луис Борхес*

Сваки човек има своју звезду водиљу која засија када се роди, и некада сјајније, некада тамније обасјава пут којим иде. Ових тмурних и кишних мартовских дана преврћем сећања на прошла времена. Спремам се за пензију. Годину дана називам себе пензионер-приправник. Као песак из сунчаног сата истиче полако моје „приправничко“ време, а чини ми се као да сам јуче почела да радим у Библиотеци. Често се питам да ли постоји судбина или нешто што предодређује човеков пут и живот. Ускоро ће тридесет и пет година мог радног века а ја никада нисам ни покушала да одем и радим у школи, иако сам наставник српскохрватског језика и књижевности. Признајем, пожелела сам то више пута у смутним временима која су прошла, али ипак, остала сам овде до краја радног века.

Била сам ученица шестог разреда ОШ „Петар Кочић“ у Инђији, професор Славко Мељник, који ми је предавао књижевност, позвао ме је да му помажем у школској библиотеци. Можда је тада моја звезда одредила мој животни и радни пут. Када сам кренула у седми разред изграђена је нова школа Јован Поповић, затим је извршена регионализација и ја сам након шест година морала да пређем у ту, нову школу, ново друштво, нове наставнике. Нисам била

одушевљена. Ипак, брзо сам стекла нова познанства и прихватила нове наставнике.

Наставник књижевности Иванка Вуковић била је задужена за Библиотеку. Од четири одељења седмог разреда она је баш мене одредила да ваннаставну активност обављам баш у Библиотеци. Ја сам прихватила. Остављала ме је саму да друговима дајем лектуру и да то педантно бележим. Након две године ни једна књига није фалила.

Једна школска година у школи „Петар Кочић“ и две у школи „Јован Поповић“ не улазе у мој радни стаж али су оне вероватно предодредили мој животни пут и улиле љубав према књизи.

Моји познаници а и читаоци мисле да је лепо радити у школи или Библиотеци. Лепо јесте али није исто. Наставник у разреду са тридесет ученика преноси своје знање на својствен начин. Моји наставници српскохрватског језика и књижевности (тако се тај предмет у школи некад звао) били су изузетни предавачи и људи и од њих сам заволела ову професију.

Зашто сам ја у Библиотеци а не у школи?

Сасвим случајно или је опет моја звезда на коју често мислим и посматрам је на небу послала своје зраке. Библиотекарка (уобичајен назив за све раднике Библиотеке иако је била књижничар по звању) Милена-Мира Кепић, у Градској библиотеци одлази на порођајно одсуство. Била сам редован члан Библиотеке, а тадашњи управник, мој разредни старешина из Гимназије Милан-Микица Завишић. Након разговора примио ме је на три месеца колико је тада трајало породилско боловање а ни он а ни ја нисмо ни слутили да ћу у Библиотеци остати и радити следећих тридесет пет година.

„Увек је чудно то како неки поп узме и запише да смо се родили ту и ту, тад и тад; а други неки поп

да смо умрли ту и ту, тад и тад; и са два записа као чавлима закуцају човека на неку врсту графичке таблице³. Ове Исидорине реченице враћају ме на све оно што је између ту и ту, тад и тад.

То између било је пре свега лепо али и драматично, бурно, тешко, са пуно рада, пуно бурних политичких и културних догађања. Када млађани библиотекар, почетник, приправник уђе у Библиотеку, посебно у магацин са књигама, помисли: „Боже, како ћу ја у овом мноштву књига наћи ону коју ми читалац тражи?“ Ухвати га страх да неће ваљано обављати посао. Али увек се нађе неко ко је искуснији и уведе га у посао, објасни како пронаћи тражену књигу. У тај тајни свет књига и њихова правила, занат, рекла бих, увела ме је Нада Мудринић, сада Јовановић, први прави библиотекар у Инђији. Први и прави кажем јер је она прва завршила библиотекарску школу и знала правила како се књиге слажу, објаснила ми УДК систем, дала ми књиге из којих сам и сама научила правила пословања.

Ова изузетна жена несебично је помагала свима који су долазили и после мене. Била је вредна, коректна, племенита и изузетно строга према читаоцима и колегама. У пензији је већ десет година. Често се чујемо телефоном а рад са њом остао ми је као лепа успомена.

Наставник у школи сваке четири године изводи једну генерацију ученика. Они одлазе у друге школе, на студије или добију запослење. Библиотекар сваке године добија нову генерацију ђака првака, гимназијалаца, студената али и пензионера. Тридесет пет година кроз Библиотеку је прошло тридесет пет генерација, читалаца разних интелектуалних профила. Од оних који читају Данијелу Стил до оних који траже

³ Исидора Секулић – У родном селу

Платона, Аристотела, Ничеа. Требало је задовољити њихово интересовање. Од ђака првака, гимназијалаца, матураната, студената различитих факултета. Структура књижног фонда Библиотека, поред уобичајених стандарда, прилагођавана је и њиховим потребама. Са тим проблемом сусрела сам се први пут поставши управник Библиотеке са непуних двадесет шест година.

Моја звезда понудила ми је велико искушење, успети или пропасти. Данас у 21. веку руководилац, управник, директор или како већ хоћете, поред све постојеће технике и амбиција, велики је експеримент. Мој је успео, то знам и осећам. Била сам на челу Библиотеке пуних тринаест година.

Успео је јер сам имала изванредне сараднике, пре свих Душана Панковића, директора Гимназије коју сам завршила, и Момчила Рокнића. Обојица су по казни, као политички неподобни, послати у Библиотеку. Они су ми помогли око свега што је потребно. Устројили смо нормативне акте јер је Библиотека до тада била у саставу Радничког Универзитета и Радио Инђије. Постојао је интензиван тимски рад, самоуправљање, којег се данас многи руководиоци одричу и грозе. Тада није било срамота нешто не знати, јер сви смо учили. Када хоће, човек може све. За то је потребно много труда, рада, сарадње, одрицања и много, много учења.

Библиотека у Инђији данас има седам рачунара. Када је први рачунар унет у Библиотеку морало се опет много учити. Библиотечки програм је био ISIS. Нова технологија налагала је и образовање библиотекара. Каталози као помоћно средство библиотекарској престали су да се израђују. Сада се помоћу рачунара притиском на тастер читаоцу моће пружити информација коју књигу Библиотека поседује, да ли је заузета и када треба да се врати. Пре

ере рачунара библиотекар је морао да иде до места где књига стоји или на каталог да види да ли Библиотека уопште поседује ту књигу.

Са рачунарима и без њих библиотекар је увек морао да читаоцу да информацију где може добити тражену књигу. Рачунари су унели неку врсту револуције у свим областима живота па и у библиотекарству. Данас инђијска Библиотека уноси књиге по најновијем програму COBISS-у, иако је цео фонд унет по једном једноставнијем програму који је креирала Библиотека у Зрењанину. Библиотека у Инђији, међу првим и мањим и већим, прихватила се озбиљног савременог програма и биће умрежена са Народном библиотеком Србије и свим библиотекама у Србији које свој фонд обраде по COBISS програму, те ће се читаоцу у Инђији омогућити информација о књигама које поседује рецимо само Библиотека у Нишу, Крагујевцу или Суботици. Посебно је погодан за ретке књиге или издања која су издата у приватним аранжманима а није достављен обавезан примерак Народној библиотеци Србије.

Реч, књига, писац и читалац. Четири речи о којима су написане студије, есеји, прилози, прикази, расправе. У инђијској Библиотеци одувек је негован однос писац-читалац, књижевне вечери, промоције књига. То ми је био најтежи и најлепши део посла као руководиоца. Организација сусрета писца са читаоцима је велики изазов и ризик.

Осамдесетих година то је, што би млади данас рекли, био тренд. Библиотеке су се такмичиле и отимале ко ће довести актуелнијег писца (тада без хонорара) пред своје читаоце. Било је ризика. Да ли ће писац доћи, испоштовати договор? Да ли ће бити публике, читалаца, посматрача? Читаоци су као сви обични људи који купују плоче или ЦД-ове певача, али одлазе и на њихове концерте да их виде и чују

уживо. Видети писца у Библиотеци и питати га макар и неку бесмислицу, његово политичко опредељење, руковати се са њим, за читаоца је тих, већ давних, за неке превазиђених осамдесетих година двадесетог века био доживљај за памћење.

Није то увек било савршено, јер нико није савршен, али 90% тих вечери било је успешно по реакцијама и читалаца и самих писаца. Кроз нашу Библиотеку прошла је плејада наших више или мање познатих писаца и глумаца који су учествовали у приказу њиховог опуса. Најлепше ми је било када се све заврши и дођем кући, предахнем и помислим да је све прошло као што сам планирала. У креирању тих вечери учествовали смо сви, радници, читаоци, политичари. Интересантни су били и дани после. Библиотека је имала повлашћене читаоце, пријатеље Библиотеке. Међу њима су били др Боривоје Станишић, адвокат Милош Грабовачки, Ђорђе Девић, Аца Михајловић. Дан после долазили су да наставимо оно од синоћ, уз похвале и примедбе шта је било добро а шта не. Није ми увек пријало њихово мишљење али сам за следеће представљање правила нову стратегију. Највећу буру, панику или не знам како бих је већ назвала изазвало је гостовање Драгослава Михајловића. Драгослав Михајловић, добитник НИН-ове награде, награде за најчитанију књигу „Чизмаши“, за мене је био пун погодак да га доведем пред инђијске читаоце. Међутим, посттитоисти су се забринули шта ће он то да ради и каже у Инђији, он, бивши голооточанин.

У Библиотеци је радио Душан Панковић, бивши голооточанин, члан и пријатељ Библиотеке био је др Боривоје Станишић, бивши голооточанин. Каква завера може да се деси? Удба, Комитет СКЈ и ССРНЈ позивају ме на разговор на сам дан одржавања књижевне вечери. Убеђују ме и предлажу да све то

замешателство откажем. Ја одбијам. Отказују ми ауто за превоз писца, прате ме, прислушкују.

„Господине Михајловићу, аутомобил се покварио, молим Вас дођите аутобусом. Чекају Вас.“ И дошао је. Наслуђивао је шта се дешава јер ни у свом родном граду није имао промоцију.

Долазимо он, Љубиша Јеремић и ја у препуну салу Библиотеке. Вече је протекло под великом тензијом и присуством читаве инђијске политичке структуре. Није ми било лако. Видело се то по мојим реакцијама. Када се све завршило, одахнувши рекла сам Љубиши Јеремићу, критичару и приказивачу дела Драгослава Михајловића да ћемо се видети у неким срећнијим временима. Одговорио ми је: “Срећна времена се не чекају, већ се праве“.

Та срећна времена за Библиотеку у Инђији почела су организацијом *Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића*. Последњи, петнаести, одржани су новембра 2006. године. Сусрети библиографа уврстили су Библиотеку у Инђији међу сам врх успешних и познатих библиотека, иако је до тада била једна мала општинска Библиотека. У самом почетку, октобарских а касније новембарских дана долазили су врхунски библиографи, српски, хрватски, македонски а и сви остали из ЕХ Југославије, државе у којој смо Миле, Лаза, Душко и ја започели окупљања која трају и данас. Библиографија је постала и асоцијација за инђијску Библиотеку и др Георгија Михаиловића и све оне који су почели и данас раде на овом послу.

„Међутим, човек је као сплав, са текућом водом, клизи спокојно стегнут од комада најразноврснијих по добу старости и пореклу, и свакога часа се крњи и смањује, делимично умире“⁴

⁴ Исидора Секулић – У родном селу

Тај сплав који је кренуо 1983. године плови и данас, њиме управљају млађи навигатори који ће га успешно водити још дуго јер реке постају мирније, са мање вирова.

Нови трендови у животу па и у библиотекарству пружиће читаоцу достигнућа виртуелне библиотеке, нова сазнања и могућност бржег долажења до тражених информација.

Мој омиљени песник Матија написа:

„Рече ми један чоек

На једном месту,

Код једног чоека,

Једну ствар,

Не могу ти рећи ће,

Одма би се сетио који је“

Матија рече што је рекао а ја кажем да бих о Библиотеци могла рећи још много тога. Нека ово буде скица за неку врсту историје инђијске Библиотеке. Када одем у пензију о мени и о мом раду, као и свима, биће разних коментара, добрих и недобронамерних. Не марим. Нека коментарише како је коме драго.

На крају све ово моје писаније завршићу препоруком младима да прочитају песму која је универзална за све људе. То је песма Радјарда Киплинга АКО (IF) коју је превео Иво Андрић. Делом песме који је на мене оставио највећи утисак завршићу све ово.

„Ако си у стању да присилиш своје срце, живце, жиле / Да те служе још дуго, и ако су те већ одавно издали; /

И да тако истрајеш у месту, кад у теби нема ничег више. До воље која им говори: „ИСТРАЈ“.

Моја звезда водила одредиће мој живот, одласком у даљи живот- пензију. Наставиће се...

мр Слађана Миленковић
 Виша школа за образовање васпитача
 Сремска Митровица

ЖИВОТ У БИБЛИОТЕЦИ И ВАН ЊЕ

Приказ Годишњака библиотека Срема
 за 2005. годину, број 6

О читалачким навикама се доста пише у штампи, стручној литератури и говори на оваквим скуповима. Да на том пољу има има релевантних резултата показује и овај, шести број Годишњака библиотека Срема који се осврће на 2005. годину.

По мишљењу енглеских истраживача о читалачким навикама више се нагађа него што се стварно зна и истражује. У Великој Британији су објављени подаци о томе ко и шта чита. Веровали или не, најстраснији читаоци су књиговође који уз књигу проведу недељно пет и по сати. Њихови омиљени писци су Џејн Остин и Толкин. Министри и политичари су на другом месту. Читају најчешће у кревету и то биографије других политичара и историјску литературу. Следе новинари који читају Маркеса, таксисти и адвокати који гутају трилере и имају одбојност према поезији. Тако је у Великој Британији. Код нас још чекамо истраживаче али они се данас најрадије баве политичким рејтингом и сличним прогнозама. Ипак, нов Годишњак је ту. Он у новом броју доноси текстове о раду сремских библиотека, о позиву – библиотекар, о новим књигама, читалачким навикама, о прози, поезији, есејима и животу књиге у библиотеци и ван ње.

Годишњак је за досадашњих пет бројева и исто толико година излажења изнео на увид јавности мноштво чланака о библиотекама, људима који раде у њима и читаоцима. Око себе је окупио круг сталних и

повремених сарадника из редова библиотекара али и из редова културних посленика Срема. Издавачи су Подружница библиотекара Срема и Библиотека «Глигорије Возаревић» Сремска Митровица, а поред издавача којег заступа Живка Матић, уредништво чине: Весна Петровић главни и одговорни уредник, Душанка Милорадић, Весна Спасојевић, Ратко Чолаковић, Весна Степановић и Стеван Ковачевић.

Годишњак отвара песма «Себични библиотекар» Златка Пашка, а следи текст Весне Петровић и Душанке Милорадић о примени аутоматизације библиотечног пословања у библиотекама Срема од деведесетих година 20. века на овамо. Осврнуле су се на мрежу библиотека која је сваке године све већа. Значајно су увећани библиотечки фондови, а читаоци су све бројнији, културна делатност је све разноврснија, по њиховим статистичким подацима који су вешто приказани и кроз графиконе. Поред дародаваца и стручног кадра споменуле су и издавачку делатност. Као храм књиге – библиотека може и треба да се појављује као издавач. Од прошлогодишњих издања, поред стручних књига издвојила бих збирку песама Светка П. Рељића «Корјени и крила» и збирку есеја „На плодном тлу», аутор је Живко А. Попов.

У поглављу: *Из наше праксе*, које је можда и најважније Ратко Чолаковић из Старе Пазове дао је кратак приказ округлог стола о Павелу Јозефу Шафарику, Весна Степановић пише о инђијском *Сценафесту*, а Радмила Марковић о томе како је инђијска библиотека постала члан виртуелне библиотеке Србије. Ружица Станковић пише о Глигорију Возаревићу тј. Возаровићу подстичући Митровчане да му подигну споменик, а Снежана Лађиновић даје преглед старих књига у библиотекама Срема са детаљним подацима о њима указујући да је

књигама увек потребно ново читање. Живка Матић је библиотеку представила као путујућу, наиме тражећи другачије облике рада са децом Дечје одељење је заједно са глумцима реализовало програм *Путујућа библиотека* у Сремској Митровици популаришући књигу међу најмлађима.

Кад је реч о *Предавањима*, ту је слово мр Душице Грбић о формирању и попуњавању збирки старих и ретких књига у Библиотеци Матице српске и текст проф. др Василија Радикића *Бесцен ризница поетског блага за децу*. Душица Грбић представља благо старих књига Матице српске међу којима су рукописне књиге, старе и ретке књиге као дела велике историјске, научне, уметничке и културне вредности. Ови фондови су драгоцени за научнике, народ и уопште цивилизацију. Текст Василија Радикића обележава 125 година *Невена* листа који је покренуо Јован Јовановић Змај.

У зборнику своје место нашли су и *Портрети* Снежане Тинтаровић из Сремске Митровице, а сликала га је Весна Петровић и Олгице Суботић из Сурдука, њен портрет потписао је Ратко Чолаковић. Њих две су изабрале посао који воле и да воле посао којим се баве, грабећи своју меру среће.

На страницама Зборника своје место нашли су и *Прикази*. Ђура Шефер је приказао Годишњак библиотека Срема број пет. Радован Мићић пише о проблемима школских библиотека у теорији и пракси приказујући Зборник радова са семинара за школске библиотекаре у основним и средњим школама Срема 1994-2004. Зборник је посвећен теоријским поставкама, стандардима и емпиријским резултатима у школским библиотекама које је подарила Библиотека «Глигорије Возервић». Зборник ће засигурно користити свим школским библиотекарима јер садржи моделе Правилника о раду, обрасце анкета,

извештаја и слично. Приказана је хрестоматија текстова који користе свима који проширују знање о библиотечкој и информатичкој делатности. Златко Пашко је приказао Књигу о заједништву о Старој Пазови и свештеницима и Душан Панковић инђијског проту Радослава Марковића као приповедача 120 година после објављивања његове прве приповетке.

Сусрети су окупили у истоименом поглављу библиотекаре са разних страна. Весна Ћосић је писала о иришким сусретањима: о крсној слави Српске читаонице у Иригу Трифундану, о 42. Сабору библиотекара Срема и додели награде «Борислав Михаиловић Михиз». Срем је одувек препознатљив по Фрушкој гори, манастирима, виноградима и тамбурашима, каже Наташа Филип у раду о Подружници библиотекара Срема у 2005. години и додаје да се Срем дичи још једним «брендом», а то су библиотеке организоване у јединствену и стручну Подружницу. Сремска Митровица и Лазаревац већ имају традицију дружења и посећивања. О сусрету библиотекара из ових градова писала је Славка Шкода, а Љубиша Тулум описао је семинар за школске библиотекаре у организацији Матичне службе.

Све што се налази у завичајним збиркама налази свој пут до читалаца, а често томе доприносе прикази и промоције. Управо под насловом *Из завичајних збирки* сабрани су прикази дела завичајних стваралаца. Живко Попов пише о стваралаштву Тодора Бјелкића, а Весна Спасојевић приказује године и књиге Недељка Терзића. Невенка Мрђа је приказала завичајну збирку Градске библиотеке у Руми у којој се налази нпр. *Фисика* Атанасија Стојковића. Издавачку делатност Народне библиотеке «Др Ђорђе Натошевић» у Инђији приказала је Радмила Дражић издвајајући зборник «Прилози српској библиографији

18. века». Јеремијин, Српски музеј хлеба описала је Биљана Јеремић, док је Сасе на књижевној мапи нашао Сава Панковић у биографији неколико значајних писаца међу којима су Коста Руварац и Павле Марковић Адамов. Славица Варничкић је приказала изложбу листа «Право народа» у Шиду.

Како су медији пратили рад сремских библиотека, нарочито писани може се сагледати у поглављу *Хроника* које су припремили Душанка Милорадић и Златко Пашко.

Мања група ентузијаста покренула је објављивање Зборника библиотека Срема, а сада је све већа и већа. За циљ је имала да допринесе културном и јавном животу Срема. Ово је био и остао велики подухват с обзиром да зборник излази, условно речено, у провинцији и да је због тога тешко привући ауторе да објављују. Упркос томе издавач је успео да одржи квалитет и окупи позната имена библиотекарства.

Мисија библиотекара јесте да приближи књигу читаоцу, да јој обезбеди пут до њих, а у времену дигитализације то је све озбиљнији задатак. Усавршавању посла библиотекара доприносе овакви сусрети и овакви зборници. За крај бих вас подсетила на речи Павла Угринова да се никада више није објављивало и да «никада није било теже наћи књигу која нас мења». Задатак библиотекара јесте управо то: да одабере за читаоца књигу која ће га променити, књигу коју ће да заволи и књигу којој ће да се враћа.

*Ратко Чолаковић, библиотекар саветник
Народна библиотека «Доситеј Обрадовић»
Стара Пазова*

**ДРАМА „МИЛИЦА НИКОЛИЋ“
ВЛАДИМИРА ХУРБАНА ВЛАДИМИРОВА
У ПРЕВОДУ ЗЛАТКА ПАШКА**

Владимир Конштантин Хурбан (Стара Пазова, 1884-1950.) најзначајнији је драмски писац војвођанских Словака и један од истакнутих драмских стваралаца целокупне словачке књижевности. Потиче из знамените свештеничке породице која је дала целу плејаду даровитих стваралаца и културних посленика. Његов деда Светозар је писац и публициста, отац

Владимир оснивач је старопазовачког словачког позоришта, један од оснивача Српске читаонице и њен први председник. Сестра Људмила је позната глумица. Цела породица Хурбан је свесловенски, дубоко патриотски орјентисана, са изразитом наклоношћу према српском народу, његовој историји и култури. Владимир Конштантин Хурбан, у књижевности Владимир Хурбан Владимиров, познат по свом псеудониму VHV, као и његов отац, евангелистички је свештеник у Старој Пазови, свестрани позоришни стваралац: писац, редитељ, по потреби и глумац.

Драма „Милица Николић“ први пут је објављена у часопису „Словачки погледи“, у наставцима, и као посебна књига, 1922. године. На српскохрватски је преведена тек 1980. године за потребе Културно-уметничког друштва „Бранко Радичевић“ из Старе

Пазове, чија је драмска секција извела позоришну представу по тексту ове драме, у преводу тада студента српскохрватског језика и југословенске књижевности Златка Пашка, који је и тумачио лик младог богослова Душана Милића.

После више од четврт века, Златко Пашко, сада професор и библиотекар саветник поново се врати овом тексту, својој љубави из младости, знатно га прерадио и слободно се може рећи, успешно преточио у српски језик. И сам стваралац, песник и прозни писац, Пашко је тачно и течно пренео све литерарне вредности и специфичности Хурбановог језика и стила и тако га после пуних 85 година, учинио доступним и српском читаоцу. Иако „Милица Николић“ не спада у VHV-ова најбоља остварења, какве су драме „Сметови“ и „Земља“ на пример, она својим занимљивим садржајем: трагична љубав између српске девојке и немачког официра на крају Првог светског рата, описана од стране словачког свештеника, може привући пажњу савременог читаоца и гледаоца. Надамо се да ће овај превод бити добар разлог да се за њега заинтересују и позоришни посленици како би се ова драма нашла на репертоару неког од професионалних позоришта у Србији. Аутор Владимир Хурбан Владимиров свакако заслужује једно такво признање.

Књигу је објавила Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“ из Старе Пазове упоредо на словачком и српском језику па ће познаваоци оригинала лако моћи да се увере у квалитет превода који препоручујемо.

За преводе је неко давно рекао да су слични женама: ако су лепи - нису верни, ако су верни - нису лепи. Изрека јесте духовита, али није тачна. Златко Пашко нас је овим радом уверио да преводи могу бити лепи и верни у исто време.

Радован Мићић, библиотекар саветник
Библиотека Матице српске
Нови Сад

ГОРДАНА ЂИЛАС У СВЕТУ КЊИГА

- библиотекар писац -

Више од две деценије Гордана Ђилас својим стиховима открива читаоцима лепоту речи, мисли и осећања. Готово исто толико, она, посленица књиге у Библиотеци Матице српске, чува од заборавља забележено знање, али сећање на посленике Матичне Библиотеке. До сада, објавила је ниску песама у *Пољима*, *Летопису Матице српске*, *Лучи*, *Браничеву* и другим престижним књижевним часописима и пет лирских збирки – *Пред огледалом* 1985, *Господине, господине* 1989, *Царски врт* 1996, *Звезду југа* 2002. и *Успутну станицу* 2005. године. У исто време, публиковала је прегршт портрета заслужних библиотечких делатника и њихов избор у књизи *Шест посленика Библиотеке Матице српске*, 1998. године. Уз то, приредила је књигу изабраних текстова Милана Пражића *Речи и време* 2002, збирку одабраних кратких превода Душка Вртунског *Отворени свет* 2003. и, са Недељком Мамулом, припремила је књигу *Трибина младих 195-1977*, 2004. године.

Поклањајући институцији у којој је стасала у врсног библиотекара збирку *Звезда југа* записала је «Библиотеци Матице српске, њена Гордана». Тај чин и сажет, разговетан запис показује да се стваралац, и песник и библиотекар, Гордана Ђилас трајно и потпуно посветила књизи.

Збирке првенци наше песникиње нису остале незапажене. Читајући их, критичар Зоран Ђерић уочио

је да прву збирку чине песме у којима је она «пре /испитује себе, свој однос према стварима и догађајима око себе, непрестано ослушкујући унутрашњи глас, препознавајући га као диктат своје интимности». У другој збирци, поредећи је са првом, запазио је да Ђиласова настоји да лични доживљај стварности подигне на виши ступањ универзалности тако што појавама које опажа даје сложеније значење и тиме омогућава различиту читалачку перцепцију.

Трећа збирка, *Царски врт*, потврђује тачност запажања Зорана Ђерића. У њој дијалог са својим интимним осећањима поетеса замењује замишљеним дијалогом са сродном личношћу и на тај начин субјективни доживљај стварности преноси у објективно дато, којим заводи саговорника и самог читаоца. Она му, читаоцу, тако препушта да у привидној дескрипцији природних појава и урбаног амбијента одгонетне метафоре из којих извире рефлексивност њеног поетског исказа.

О тој особености лирике Гордане Ђилас говори Зоран М. Мандић у осврту на збирку *Звезда југ*: «Ова поезија, у извесном смислу, посредује између сложено успостављених светова унутрашњег и спољног. Једно од њених постојања исцрпљује се у вербализацији слика које се баве дочаравањем чујности тих регистрација». Али, више него у претходној, песме у овој збирци садрже реалије свакодневног живота које у песнику побуђују размишљања о трајању и нестајању. У песми *Књига и ја* то се огледа у напоредном промишљању судбине и човека у лику библиотекара:

Она, с надом у будућност
с годинама које наилазе
добија на значај самим тим што
постоји

Ја, без наде да ће у мом изгледу
Будућност учинити било шта лепо.
Све ближе смрти,
што само по себи не значи ништа.

Досадашње запажено стваралаштво Гордане Ђилас заокружује књига посвећена заслужним посленицима Библиотеке Матице српске. Водећи читаоца кроз раздобља у којима су деловали Јован Суботић, Јован Ђорђевић, Јован Радонић, Борислав Михајловић Михиз, Павле Малетин и Милан Празић, Ђиласова је показала лепе особине писца који савесно трага за биографским и документарним подацима, пажљиво их одабира и, пробране, у епизодама, саопштава у њиховом временском следу, онако како они одсликавају делатност сваког од тих челних људи Матичне Библиотеке. И сама методична, прилежна и истрајна у делању и одмерена у казивању, она те особине проналази у ликовима о којима пише, али их казује ненаметљиво, у реченим епизодама, тако што оставља да их читалац сам уочи. Понегде, а то је случај у текстовима који су нам по времену блиски, више је заокупљена чињеницом и догађајем, мада и ту препознајемо лик који описује, његов допринос развоју Библиотеке Матице српске и, надам се, време које тек што је минуло.

Особине биографа Гордане Ђилас лепо се препознају у њеном документованом осврту на рад Ирижанина Борислава Михајловића Михиза на челу Матичне Библиотеке. На особит начин, сажето, њих показује почетак одељка у којем је осветљен Михизов допринос богаћењу ризнице старих и ретких књига у најстаријој српској националној и научној библиотеци.

Једна од куповина књига по којој ће Борислав Михајловић остати упамћен у историји Библиотеке Матице српске је куповина књига од др Георгија Михаиловића. Ову куповину Михајловић је описао врло сликовито у другој књизи своје *Аутобиографије о другима*: «Био сам бацио око, чврсто решен да је се дочепамо, на колекцију старе српске књиге инђијског лекара Георгија Михаиловића. (...) Знао сам да пасионирани сакупљач неће лако дати библиотеку, па ипак откуцам унапред купопродајни уговор остављајући празно место за откупну цену. Поведем са собом младог стручњака Лазара Чурчића, понесем печат установе и јастуче о које ћу га отиснути пре него што га, ако буде среће, ударим на склопљени уговор.»

Речити и упорни Борислав Михајловић Михиз успео је да убеди библиофила и библиографа др Георгија Михаиловића да је Библиотека Матице српске право место за његове брижљиво сакупљене књиге. Подсећајући савремене и будуће читаоце на то, писац, библиотекар и библиограф Гордана Ђилас одужила му се на достојан начин, писаном речју. А знатижељни читаоци очекују од ње нове књиге поезије и биографске прозе.

*Ружица Станковић, виши библиотекар
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица*

ИЗ ФОНДОВА БИБЛИОТЕКЕ «ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРЕВИЋ»

У ери техничко-технолошког напретка, компјутеризације и дигитализације скони смо да занемаримо чињеницу да су библиотеке неисцрпне ризнице знања и Memoria mundi – памћење света. Истражујући по њиховим фондовима увек нас изненади неки, запис, , нека књига или сведочанство о времену и људима. Ако претпоставимо да су људи подељени у два света: на оне којима историја ништа не значи и оне друге, који верују да им највише енергије долази из искуства предака, библиотекарe сигурно можемо сврстати и ове друге.

Због тога ми се учинила занимљива идеја да раритете из наших фондова извучемо на светлост дана и данашњице не би ли нас још нечему научили.

821.163.41-992

ГАВРИЛОВИЋ, Миливој

По земљи Србији : лепоте, људи и догађаји / Миливоје Гавриловић . – Нови Сад : Штампарија Јовановић и Богданов, 1934 . – 37 стр.; 19 см

РАДОВАЊСКИ ЛУГ

- свето место у Шумадији –

Момајска или Омајска по топографима назива се засеком, од мештана трла или колибе а народ из ближе и даље околине назива је Свето место.

голенице-пикљеве Карађорђу, па га тако у сандук смести. Због тога је назват Пикљашевић па се и фамилија данас тако зове. Тело Карађорђево однето је у Тополу, где се и данас налази, пепео Наума Канара и данас је на обележеном месту где је и сахрањен остао.

Неумитни суд историје о овом догађају је: „ у селу Радовању, у јасеничком срезу смедеревског округа у једној колиби у зору 13 јула Карађорђе је по Милошевој наредби, убијен мучки на спавању. Његова глава је послата 18 јула у Цариград, као знак Милошеве верности и као доказ, да је за увек нестало онога, који је некада раније, са гомилом голоруке раје смео да подигне стег слободе,..

Народни пак суд о овом догађају сведен је на божју правду: Вујица Вуличевећ опљачкан од кнеза Милоша, осиротео, умро је у највећој беди, усамљен у једној колиби у месту званом „Грцу,, атару села Азање. Умро је отрован од Дмитра (званог Гитаре) из Селевца, рођака Карађорђевог. Богатство Драгића Војкића разнето. Потомака нема сем једног од ћерине крви, убогог сиромаша који о заветинама шећер продаје. Злочинац Никола Новаковић дуго је боловао, скончао је отворених и живих рана, пошто је доживео да му се кћи удави у реци и син убије. Главнога пак кривца достигла је највећа божја казна.

Син Михајло погинуо из освете, син Милан умро млад, а династија Обреновића угашена и смрћу последњег 29 маја 1903 године.

Место погибије Карађорђевог данас је обележено лепом црквом. Црквени олтар постављен је тачно на место где је просута јуначка крв великана. При копању темеља црквених, под слојем земље од по метра, нађено је очувано ватриште колибе Драгића Војкића.

Народ Шумадије и Поморавља долази о Светом Аранђелу сваке године да се поклони светом месту.

Горе више Карађорђевог гроба на страни где клоне сунце, пружио се узвишени венац. Ту је највиши врх у старом округу смедеревском. Назива се разно: „Караула,, „Гујина механа,, , и војна карта обележава кратко: Кота 214. Туда је ишао и данас иде важан стратeгиски пут.

У позну јесен 1915 године те положаје бранио је XI пешадијски пук „Карађорђе,,. Случај је хтео, да свето место његовог гроба брани пук његовог имена.

Храбри војници пуковника Воје Томића били су у упорној и жилавој борби са 24 немачким пешадијским пуком. Свето место брањено је корак по корак, засејано лешевима густо продирућег противника. Падали су и наши. У одбрани Карађорђевог гроба, погинуло је 11(24) октобра 1915 године 38 војника из пука Воје Томића.

Сила је надвладала право. После много палих брана отаџбине, пао је и Карађорђевог гроб. Али није оскрнављен.

Погинули војници XI пука били су сахрањени на месту где су пали. Доцније 1917 године пренети су на сеоско гробље. Један, Драгомир Говедаровић био је родом из суседног села Ракинца, однег је у своје село. А остали ?

Ено их у реду на ивици поврх Карађорђевог гроба. Поређани им бели крстови као јато ждралсва. Чувају војници Воје Томића онде мртву стражу светоме месту. Не треба их дирати ! Љути су нешто: не кади их мирис од тамјана...Карађорђевог црква не поји, још нема свештеника. Мртву стражу без смене, по каткад обилази месни учитељ Милош Трифуновић, прелива им гробове и нешто са њима немо разговара..

Весна Ћосић, директор
Српска читаоница у Иригу

САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА 2006. ГОДИНЕ

У «Фрушкогорској престоници» у Иригу и његовој Српској читаоници се ево већ 43 године почетком јесени сабирају сремски библиотекари и колеге из других регија да се виде, размене искуства и, да путем вредних садржаја обогате своја знања и свакодневну праксу учине занимљивијом.

Сабор је најстарија сремска културна манифестација, која је након деценије постојања изнедрила «Доситејеве дане», сусрете песникиња «Милице у походе» и друге значајне културне садржаје од који су се многи угасили, али Сабор траје везан за Ириг, за први петак у октобру, за прву српску читаоницу у којој се први пут одржао далеке 1962. године.

Сабор је протеклих година имао својих успона, али и потешкоћа, али он упорно траје потврђујући се својим резултатима. Саборски дани испуњени су разноврсним активностима. Обележено је много значајних датума из културе, књижевности и историје, обишло се више културно-историјских споменика Фрушке горе, додељене су највреднијим награде «Доситеј Обрадовић» ... У реализацији Сабора учествовали су многи културни посленици и институције, а не мали допринос дали су и запослени у Српској читаоници у Иригу дочекујући госте четрдесет и три године.

Овогодишњи 43. по реду Сабор одржан је у петак 6. октобра и у потпуности је био посвећен

великом јубилеју српске културе 200-ој годишњици Јована Стерије Поповића.

Окупљене библиотекарке у име домаћина Српске читаонице поздравила је директор Весна Ћосић, а затим и овогодишњи председник организационог одбора Жељко Стојановић, директор Градске библиотеке у Руми.

Као увод у саборовање квартет оперских певача под ауторством Миодрага Милановића, музиколога и оперског певача дочарао нам је музику у Стеријиним позоришним делима.

На тему «Свет Стеријиног дела» надахнуто је говорио професор београдског универзитета др Душан Иванић.

У Стеријину част постављена је излога о којој је говорила Олга Марјановић, аутор и библиотекар Библиотеке града Београда.

Колега Радован Мићић представио је библиотекара писца Гордану Ђилас, библиотекара у Библиотеци Матице српске. Поезију из збирке читала је Горгана Лукић, драмска уметница из Сремске Митровице.

Због великих потешкоћа око организације овогодишњег Сабора, (целодневна блокада путева на уласку у Ириг) није реализована планирана посета манастиру Велика Ремета.

Весна Степановић, виши библиотекар
Народна библиотека «Др Ђорђе Натошевић»
Инђија

ПЕТНАЕСТИ СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА У ИНЂИЈИ

Петнаести Сусрети библиотеграфа у спомен на др Георгија Михаиловића одржани су 17. новембра 2006. године, у Инђији. Народна библиотека «Др

Ђорђе
Натошевић»
већ
двадесеттри
године
организује
овај
стручно-

научни скуп посвећен проучавању теоријских и практичних аспеката библиотеграфије као помоћне научне дисциплине, негујући тако сећање на врсног библиотеграфа др Георгија Михаиловића, који је, живећи у Инђији своје пензионерске дане среског лекара, створио значајно дело *Српска библиотеграфија 18. века*.

Скуп је отворила Весна Степановић, директор инђијске Библиотеке, а Горан Јешић, председник Општине Инђија, поздравио је присутне и пожелео им успешан рад, уз обећање да ће за годину-две Библиотека у Инђији добити нов, модеран и функционалан простор, какав и заслужује.

Митровданску повељу, награду која вреднује изузетно залагање и допринос у области библиотеграфије, добио је академик Мирослав Пантић, на основу једногласне одлуке Одбора Сусрета

библиографа. Образложење предлога за награду прочитала је проф. др Злата Бојовић.

Петнаести Сусрети библиотеграфа у целини били су посвећени Лазару Чурчићу, поводом осамдесет година живота. Овај предани библиотекар и библиотеграф, велики познавалац и љубитељ српске књиге, један је од зачетника идеје о организовању *Сусрета библиотеграфа у спомен на др Георгија Михаиловића* у Инђији, пре скоро четврт века. О Лази Чурчићу беседио је Душан Панковић.

Радован Мићић, библиотекар саветник из Библиотеке Матице српске, представио је најновију свеску *Зборника радова Сусрети библиотеграфа 2004*, у којој су објављена саопштења са 14. *Сусрета библиотеграфа*.

На 15. *Сусретима библиотеграфа* српској научној и културној јавности презентовано је седамнаест стручних радова, подељених у три тематска блока.

Теоријом и историјом српске библиотеграфије бавили су се у својим радовима академик Војислав Максимовић, др Жељко Вучковић, мр Дејан Вукићевић, др Ирена Арсић, др Александра Вранеш, Татјана Живковић и Слободан Радовић.

Из корпуса савремене библиотеграфске теорије и праксе потекли су радови Марије Орбовић, др Светлане Мирчов, др Борјанке Трајковић, Добрила Аранитовића, Зорана Ч. Вукадиновића и Милорада Грбовића.

У блоку радова који сабира приказе, преводе, критике и полемике, представљени су радови Бојане Јевтић, Марине Лазовић, Горана Траиловића и Добрила Аранитовића.

Учесници 15. Сусрета библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића

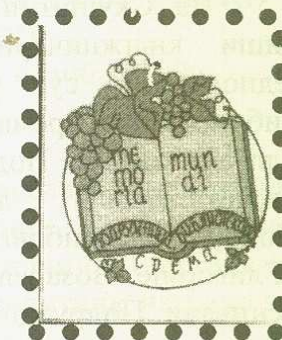
На 15. Сусрете библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића у Инђију дошли су академици, професори универзитета, библиотекарски и библиографи из Београда, Новог Сада, Пала, Смедерева, Неготина, Чачка, Пожереваца, Панчева, Лепосавића и Шапца, као и библиотекарски из свих сремских и библиотека других округа.

Након напорног рада, приређен је свечани ручак, који је такође био прилика да се, у нешто лагоднијој и опуштенијој атмосфери, настави размена искустава, али и дружење.

После одржавања петнаестих по реду Сусрета библиографа потврдило се већ учвршћено уверење, да је овај јединствени скуп више него потребан српској науци и култури, библиотекарству и самим библиотекарима. Из године у годину, од Сусрета до Сусрета, појављују се нови, млади библиографски стручњаци и тиме оправдавају настојања организатора да истрајношћу, преданошћу и значајним напорима одрже ниво, квалитет и традицију овог скупа.

Славица Варничкић, директор
Народна библиотека «Симеон Пишчевић»
Шид

ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА У 2006. ГОДИНИ

Рад Подружнице библиотекара Срема у 2006. години, поред редовних и традиционалних активности, био је усмерен ка правном осамостаљењу Подружнице.

Изборна Скупштина библиотекара Срема одржана је 26. маја 2006. у 10.00 часова у Библиотеци «Глигорије Возаревић» у Сремској Митровици. У првом делу скупштине, колегиница Светлана Јанчић из Народне библиотеке Србије саопштила је свој рад на тему «Професија библиотекар у трагању за сопственим идентитетом» у коме је изнела нека запажања о положају наше професије у свету и код нас. Магистар Слађана Миленковић, дала је приказ шестог броја «Годишњака библиотека Срема».

У другом делу скупштине извештаје о раду поднели су председник Подружнице Наташа Филип о раду Подружнице библиотекара Срема, Весна Ћосић, директор Српске читаонице у Иригу поднела је извештај о 42. Сабору библиотекара Срема и подсетила скуп да је Сабор био посвећен обележавању 125. годишњице «Невена» чика Јове Змаја, који је баш у Иригу написао своју прву песму. Награду «Доситеј Обрадовић» добиле су Снежана Тинтаровић из

престижно признање је добила млада београдска драмска списатељица Маја Пелевић. У најужем избору за ову награду били су Милица Константиновић из Сремске Митровице, Филип Вујошевић из Београда. Светислав Јованом, театролог и председник жирија за доделу награде, чији су чланови били редитељ Кокан Младеновић и књижевник Ференц Деак, образложио је одлуку и прогласио победника. Јованов је рекао да је жири донео одлуку једногласно а да опус Маје Пелевић представља најоригиналнији узорак нових тенденција у савременој српској драматургији. У својих шест до сада изведених драма, ова списатељица на провокативан начин сједињује смисао за динамично истраживање сценских форми и критичко поимање са маштовитим опсервирањем проблематике савремене, постмодерне индивидуалности.

Маја Пелевић је рођена 1981. године у Београду. Дипломирала је драматургију на Факултету драмских уметности у Београду 2005. године. Студент је постдипломских студија на групи «Теорија уметности и медија». Похађала је курсеве «Перфоманс и ритуал» код Ричарда Шекнера, као и курсеве «Теорија авангарде» и «Савремени амерички театар» на Tisch School of Arts у Njujorku (SAD), учествовала је у Royal Court International Residency у Royal Court Theatre у Лондону. Сарађује на пројектима платформе Теорија која Хода (ТкН) и ТкН- центра за теорију и праксу извођачких уметности у Београду. Кодиректор је пројекта НАДА (нова драма) за развој драмског текста у Народном позоришту у Београду; селектор INFANT 2006. – фестивала алтернативног и новог театра у Новом Саду, члан је редакције позоришног часописа «Сцена»

Изведене драме:

ESCAPE (Битеф театар, Београд, 2004.) *Ler* (НП Суботица, 2005.), *Мушкарци курве, курве мушкарци* (Битеф театар, Београд, 2005.), *Budite Lejdi na jedan dan* (Битеф театар, Београд, 2005.), *Београд-Берлин* (Звездара театар, Београд, 2005.), *Belgrad-Berlin* (Volksbuehne Theater, Berlin, 2005.), *Operation emotional verbalisation* (West Yorkshire Playhouse, Leeds, 2004.), *Pomoranyina kora* (Ateqe 212, Beograd, 2006.).

Награду, која се састоји од новчаног износа, уметничког предмета, повеље и штампања књиге изабраних драма Маји Пелевић уручио је помоћник покрајинског секретара за област културе Роберт Колар.

На крају и овога пута Српска читаоница изражава захвалност Извршном већу Војводине, Општини Ириг и Министарству културе Србије на несебичној помоћи и финансијској подршци.

Биљана Гвоздић, библиотекар

Основна школа «Растко Немањић-Свети Сава»

Нова Пазова

СТРУЧНА ЛИТЕРАТУРА У ШКОЛСКИМ БИБЛИОТЕКАМА

- семинар за школске библиотекаре Срема -

Сваког априла, почевши од 1994. године одржавају се семинари за школске библиотекаре. Први семинари одржавани су у Библиотеци «Глигрије Возаревић» у Сремској Митровици, а затим у основним и средњим школама у Шиду, Руми, Сремској Митровици и ове 2006. године у Основној школи «Растко Немањић – Свети Сава» у Новој Пазови.

Тема семинара је била «Стручна и приручна литература у школским библиотекама». У уводном излагању Весна Петровић, библиотекар саветник из Сремске Митровице, је на основу података добијених од школа, анализирао стање стручне и приручне литературе у школским библиотекама и дала смернице за даљи рад на овом значајном делу књижног фонда.

Милијана Барјактаревић, библиотекар у Читаоници са стручном и приручном литературом у Библиотеци «Глигорије Возаревић» у Сремској Митровици. У свом излагању је нагласила специфичност овог одељења због садржаја научне литературе и посебне потребе корисника.

Славица Јурић, библиотекар у ОШ «Свети Сава» у Бачкој Паланци говорила је о традиционалном и модерном раду школске библиотеке. Она је констатовала да: «технолошки цивилизацијским развојем и библиотеке су се нашле у ситуацији да, ако

желе да оправдају своје постојање и одговоре на потребе корисника новог доба, морају из некадашњег храма књиге да се претворе у својеврстач сервис за пружање одређених интелектуалних и културних услуга».

Учешће у раду семинара узеле су и колегинице Радмила Булатовић, директор библиотеке у Лазаревцу и Милица Матијевић, библиотекар. Оне су представиле Фестивал хумора за децу који се већ 18 година одржава у Лазаревцу. Позвале су библиотекаре да пошаљу радове својих ученика и учествују на Фестивалу.

Семинару су присуствовала 32 библиотекара из Срема, Бачке Паланке, Шапца и Лазаревца. По завршетку семинара они су посетили школску библиотеку, која је једна од најбоље организованих библиотека у Срему и етно изложбу ученика наше школе.

Весна Спасојевић, библиотекар
Библиотека «Глигорије Возаревић»
Сремска Митровица

СРЕМСКОМИТРОВИЦКА ЗАВИЧАЈНА ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ У 2006. ГОДИНИ

Приметно је да је издавачка делатност у митровачкој општини последњих година у експанзији. После више «сушних» деценија за штампарство, праћених хроничном беспарицом, или пак другим разлозима, штампање књига и осталих публикација достигло је врхунац током 2006. године. Настанком процеса приватизације, као печурке после кише, никле су бројне мале штампарије, које се напросто утркују у пружању што повољнијих услуга. Међутим, већина издавача, међу којима и библиотека, из скромних буџетских средстава превасходно покривају своју основну делатност. Тек потом се опредељују да делимично учествују у финансирању штампања нових публикација. Тим измењеним околностима прилагодили су се и аутори и најчешће сами, личним, или спонзорским средствима надокнађују трошкове штампања. Оваквим својим односом према књизи и издаваштву значајно доприносе да издавачка делатност Библиотеке «Глигорије Возаревић» успешније промовише своју завичајност.

Реализујући програмску делатност на популаризацији завичајног фонда у оквиру културне, јавне делатности, библиотекар завичајног фонда приредио је изложбу на тему: *Издавачка делатност у митровачкој општини за 2005/2006. годину*. Том приликом уз видео презентацију, изложени су примерци књига аутора из области књижевности,

затим периодике, стручне литературе, монографије, хронике, затим именовани издавачи и штампарије.

Намера састављача ових редова је да да једногодишњи пресек издаваштва на подручју омеђеном завичајношћу. Следе наслови нових књига, како из подручја књижевности, тако и из других области људских сазнања.

Монографске публикације

АВРИЋ, Жељка :

Звездарница.

БЕЛИМАРКОВИЋ,

Славољуб : *Вид и*

Венед-римски

гладијатори.

БОГДАНОВИЋ,

Борислав : *Кретање*

раскораком

БУДОШАН,

Александар: *Neversealand.*

ВАСИЉЕВИЋ, Момир, : *Српска прича*

ВАСИЋ, Слободан : *Стаклена младост*

ВИЋЕНТИЋ, Лазар : *Пре заласка сунца* ГОЛИЈАН,

Милорад : *Смерно стојимо пред господом и Кров и*

две реке у две приче.

ДЕВИЋ, Ђорђе : *Тако је било.*

ДИНЧИЋ, Срђан : *Нешто невести.*

ЂОРЂЕВИЋ, Драгана : *Пред вратима*

ЗАХОРЈАНСКИ, Злата : *Нимфа из спомензара.*

КОРИЦА, Сениша : *Анатомија регија књига IV.*

ЛЕСЕК, Мирјана : *Барокно сликарство у Срему -*

четврти том Уметничке баштине у Срему

МАРКОВИЋ, Мирјана : *Паучина ужитка*

МАРТИНОВИЋ, Слободанка : *Суза без сјаја.*

МИЛИЧИЋ, Милош : *У разорима детињства*

МИРКОВИЋ, Мирослава : *Историја римског града од I до IV века*

ПАВЛОВИЋ, Владимир : *Гинеколог*

ПАВЛОВИЋ, Тома : *Беседе*

ПАНИЋ, Рајко : *Срем у души*

ПЕТРОВИЋ, Видак : *Пратилац сунца*

ПИСАЊУК, Бранислава : *Сама на листу живота*

ПУАЧ, Сениша : *Ex prazno*

РАДИЋ, Бошко : *Мисаоник и друге песме, Емпиризми и песме*

РАДУНОВИЋ, К. Јован : *Бдење душе*

РЕЉИЋ, Светко : *Корјени и крила.*

САВИЋ, Маринко : *Времеплов*

СЛАДИЋ, Вера : *Радостница,*

СЕКУЛИЋ, Боривоје : *Кати за опустошене очи*

СТОЈНИЋ, Миленко : *Електронски дневник*

СТОЛШИЋ, Драган : *О мени другом.*

ТЕРЗИЋ, Недељко : *Дини из села АЕИОУ, Здравнице девет Југовића, Збор и збег.*

УДИЦКИ, Предраг : *Од свега по мало је најновија.*

ЗЛАТНИ ОДСЈАЈ СЕЋАЊА / уређивачки одбор Вера Достанић Бења... и др.

Периодичне публикације

Значајан сегмент у издавачкој делатности у прошлој години је објављивање периодичних публикација - новина, листова, часописа. Неки од њих баве се стручним темама из различитих области. С друге стране имамо листове који обрађују различите теме везане за културу, уметност, књижевност.

На подручју митровачке општине излазе и чувају се у завичајном фонду два

недељника: *Сремске новине* и *Митровачке новине*, пет часописа из области науке, уметности и културе *Споменица*, *Сунчани сат*, *Годишњак библиотека Срема*, *Зборник Музеја Срема*, *Чувар баитице..* Ту су и школски листови: *Ждрал*, *Гимназијалац*, *Гласник музике*, *Наше звонце*, *Бачко перо*, *Средњошколац*, *Бачки ехо*, као и листови привредних и пољопривредних организација и предузећа: *Сремско*, *Предузетник*, *Сеоске новине / Лист села Србије*, *Шуме*, *ДДОР*, *ФЕСЕЛ*, *Хало Срем*, *Пословне сремске новине*, *Сремски ПОЉО PRIVREDNIK*.

Завичајну издавачку делатност неговали су: Библиотека *Глигорије Возаревић*, *Депусо*, Завод за заштиту споменика културе, Књижевна општина *Лукијан Мушицки*, Штампарија *Матроз*, Митровачке новине, Сремске новине Музеј Срема, Принтекс, Удружење грађана *Заборањено насиље*, Удружење културних стваралаца Србије *Завичај*, *ШОСО Радивој Поповић*, Центар за културу *Сирмијумарт*.

На тлу на коме су најстарије цивилизације остављале трагове како у народном памћењу, тако и у културном наслеђу, појављивала су се и многа списатељска пера, која су инспирисана дугом историјом и богатом културном традицијом писала о прошлости града, али и бележила тренутке садашњости. У континуираном развоју издавачке делатности, чији је једногодишњи пресек дат у овом тексту, запажено место заузимају бројне монографске и периодичне публикације, школски листови, новине и часописи.

Радмила Дражић, библиотекар,
Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић"
Инђија

ПЛАНИНАРСКО – СМУЧАРСКО ДРУШТВО „ЖЕЛЕЗНИЧАР“ ИЗ ИНЂИЈЕ

Пре неколико година, у Библиотеку је стигао билтен под насловом „Планина је рај“, који ме је својим духовитим прилозима заинтересовао. Скромним материјалним средствима, куцан на писаћој машини али, са одличним текстовима планинара, а посебно уредника Владимира Банића привукао је пажњу многих. Билтен овог друштва је излазио и ранијих година, али под насловом „Глас планинара“.

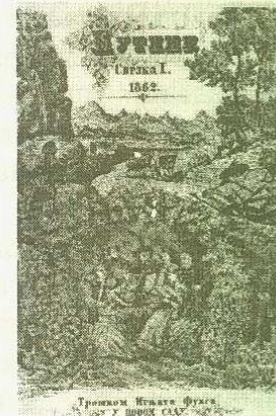
Листајући Каталог серијских публикација Легата Ђорђа Војновића пронашла сам такоређи претечу овог билтена :

ПУТНИК – часопис за планинарство и туризам, Год. III, 1932. Нови Сад, бр. 1.

Претпоставка да у њему има нешто о историјском развоју инђијског Друштва испоставила се као тачна.

Дакле, све је ту. Али, није то први почетак популарисања туризма и планинарења на овом подручју. Како пише у ПУТНИКУ „у пролеће 1862, пошао је у Новом Саду, трошком књижара Игњата Фукса, а под уредништвом Ђорђа Рајковића, Јакова Игњатовића и др Ђорђа Натошевоћа месечни часопис ПУТНИК“. Нажалост, већ 1863. услед неприлика престаје излазити.

Али, после седамдесет година
нови
ПУТНИК

почиње извештавати о природним лепотама нашег подручја, његовим културним и привредним вредностима.

Друштво „Фрушка Гора“ основано је 12. септембра 1924.

године у Новом Саду с циљем да покаже да се и у Војводини (тадашњој Дунавској бановини) може развијати планинарство и унапређивати туризам.

Председник је био др Игњат Павлас, адвокат из Новог Сада. Под његовим руководством друштво „Фрушка Гора“ је постало једно од најбоље организованих друштава у тадашњој Југославији, далеко надмашујући по бројности чланства остала друштва (5123).

Dr Ignjat Pavlas
(1886 - 1942)

Остаће упамћен као човек који је први маркирао планинарске стазе по Фрушкој Гори у

у Чортановцима Слет планинара Војводине којем је присуствовало 300 учесника.

Највећи успех, не само у овом периоду, већ и у дотадашњој историји друштва остварен је 1963. године када се трочлана екипа у саставу Здравко и Звонко Ђајић и Мирко Марковић пење на „Grossglockner“, 3798 метара високи врх на Високим Турама у Аустрији. Уједно, Здравко Ђајић је и почасни оснивач Друге алпинистичке школе у Војводини од 1962. године.

Zdravko Đajić

Друштво планинара је радило с кратким прекидима, до 1997. године, када је група младих људи сасвим спонтано дошла на идеју да се изврши смена генерација и да преузму рад планинарског друштва. Сам предлог је дошао од бившег председника друштва Ђорђа Кртолице.

Од тада почињу нове акције: *Фрушкогорски маратон 1997, Дунавске чаролије 1999* (сваке године у августу у Чортановцима), *Фрушкогорски маратон 81-101 км, Фрушкогорска трансферзала бициклима дуга 166км*, као и републичке акције: *Кобаоник, Панчићев врх...*

Успешно су организоване и изведене самосталне експедиције: *2004. освојили су Арарат (5137 м), највиши врх у Турској, а 2006. Високи Атлас (4167м) у Мароку.*

Друштво је малобројно, њих око 70, али вредно. Чине га председник Мирко Вујаклија, наш истакнути спортски радник, секретар Владимир Банић и сви чланови, вредни ентузијаста, вични планинарењу, али и перу.

Завршавам овај текст речима уредника билтена:

„Осим узалудног пентрања, планинарство нуди још много атрактивних дисциплина, као што су: алпинизам, слободно пењање, спелеологија, планинарски бициклизам, трчање и спортска оријентација, а као неизбежни пратећи моменат свега тога је упознавање мало познатих крајева, река и језера, сусрети са занимљивим људима од којих свако има шта да каже. А, ако вам и даље није јасно пењање по Фрушкој гори, Вршачким, Кучајским, Ваљевским и Гледничким планинама, Рајцу и Кобаонику и Бесној кобили следи одговор: Зато што најбоље отклања негативну енергију.»

У очекивању новог, двадесетосмог броја Билтена, који излази у континуитету од 1. марта 2004. године, желимо срећан рад свим члановима друштва.

Невенка Мрђа,
Градска библиотека
Рума

**УСТАНИЧКИ ЗАКОНОПИСАЦ ТЕОДОР
ФИЛИПОВИЋ (БОЖИДАР ГРУЈОВИЋ) /
МИЛОВАН РИСТИЋ**

- новитет у Завичајној збирци -

У периоду обнове самосталне српске државе и доношења њеног основног акта – Устава, Завичајно одељење Градске библиотеке у Руми обogaћено је новом публикацијом о знаменитом Румљанину Теодору Филиповићу, одн. Божидару Грујовићу (Рума 1776.-Сремски Карловци 6 април 1807.). Он је био први српски уставописац и организатор државне власти.

Брошуру формата 17 cm и 61 стране, написао је Милован Ристић а у издању Просвете објављена је 1953. године. Штампана је поводом прославе стопедесетогодишњице Првог српског устанка, у едицији "Ликови и догађаји из српске прошлости", књ. 14.

Значај публикације за Градску библиотеку је пре свега у томе што на једном месту постоји много података о овој значајној личности. Са друге стране, иако аутор није изричито навео библиографију радова које је користио, из текста је видљиво да је доста користио записе Вука Стефановића Караџића и проте Матеје Ненадовића. Такође, навео је и више имена аутора чијим се делима користио, а такође је цитирао и мисли самог Божидара Грујовића, што све омогућава и шире истраживање. Аутор Милован Ристић истиче значај Теодора Филиповића, одн. Божидара Грујовића као једног од осведочених

родољуба, пожртвованог и несебичног, слободоумног и правдољубивог. Као правник, универзитетски професор, секретар Правитељствујућег совјета, долази у први ред интелектуалаца који су радили на духовном васкрсу Србије. У томе је његова величина.

Ристић је текст о Грујовићу објединио у неколико целина :

Теодор Филиповић пре доласка у Србију

Преци су им пореклом из Ваљевске нахије одакле су избегли у Срем, најпре у село Брестач па у Руму. Теодор је рођен у Руми, ту је провео рано детињство и учио неку врсту средње школе, а евангелистички лицеј у Шопроњу, Сегедину и Пожуну. Права с докторатом завршио је у Будиму 1803. као и за адвокатско звање. 1804. отишао је у Русију где је изабран за доцента правног одсека универзитета у Харкову. Када је српска делегација предвођена Протом Матејом Ненадовићем дошла у Русију крајем 1804. , позван је да дође у Србију. Да би избегао сумњичење аустријских власти, према савету митрополита Стефана Стратимировића, променио је име у Божидар Грујовић.

О његовом односу и жељи да помогне , најбоље говоре његове речи: "Ја сам Србин и ја знам љубити српску нацију као и Французи и други родољупци; дакле, идем да с родом делим срећу и несрећу..."

Божидар Грујовић у Србији

Дошавши у земљу, увидео је да Србији нема способног човека за вођење преписке са иностранством, за писање нота и вођење државне администрације, чега се, силом прилика, и на позив проте Матеје и Карађорђа, морао прихватити. И што је веома добро чинио.

Закон као и храна мора бити добар

Стварањем слободне државне области јављала се одмах и природна потреба да се у њој уреди

врховна власт, и да се пропишу нека правила о судовима и одржавању реда по ослобођеним нахијама. Предлози Грујовића најбоље се виде из његовог рукописа, који је сачувао прота Матеја, а које наводи и Милован Ристић. Грујовићево "**Устројеније совјета и какав Совјет треба да буде...**" први је документ уставног карактера у Србији. Тиме је желео да ограничи власт Карађорђа и његових војвода. Истицао је значај закона изнад свега и насупрот личној самовољи. Цитат: "Гди је добро установленије закона, и гди је добро уређена власт под законом, ту је слобода, ту је вољност; а гди један или више по својој вољи заповедају, закон не слушају, но оно што хоће чине, ту је умро вилајет (народ), ту нема слободе, нема сигурности, нема добра, већ је онде пуштаилук и ајдуклук, само под другим именом. То јест: нитко у народу да нема власти ни најмањем сиромашу зла чинити, особито онај кога је народ за судију и заповедника изабрао, не само да не сме ни најмање зло чинити, него да мора у свакој прилици добро чинити, иначе није достојан судија ипоглавар бити" Верујем да овоме осим савременог језика, нема се шта додати.

Правне мисли Божје Грујовића "Другог по реду доктора права у своме народу"

Ако се анализира садржина Грујовићевих мисли и дух који је кроз њега вејао, видљиво је да је Божидар Грујовић, као класично образован и начитан човек, користио разне примере државног и друштвеног уређења код разних народа. Такође и већ познате пароле "Декларација права човека и грађанина" од 1789. године. Управни савет замишљао је као почетак грађанске власти, где је закон прва и врховна вредност државног поретка.

Правитељствујушчи совјет и Карађорђе

Кад је успостављен први **Правитељствујушчи совјет србски**, Божидар Грујовић постављен је за секретара, а по запису Вука Караџића, био је и више: "претседник и секретар и писар*и све". Припремао је уредбе за сакупљање пореза и уређење царина. Обављао је дипломатску преписку и друге административне послове.

У прво време Савет је био нека врста владе и Карађорђева помоћна грађанска власт у земљи, и као такав он је одмах почео да води многе ситне и крупне послове. "Совјет се није смио Карађорђу супротставити ни у чему, а Карађорђије могао је Совјету заповиједати", каже Вук. Иако је овај Савет почео рад спутан самовољом Карађорђа и главних старешина, његов је утицај на духове и људе био велики и заузело би доста простора да се наброји којим се све пословима бавио.

Овај први Устав није био уведен у живот одмах 1805. године у целини, већ је остварен шест година доцније, 1811., на скупштини свих војвода.

Грујовић је аутор дипломатских и других писама устаника

Сем чисто унутрашњих послова Управни савет је руководио, поред Карађорђа, и спољном политиком. Из писама слатих турском султану одише висока патриотска етика Грујовића. У дипломатском послу, заједно са протом Ненадовићем, исказана је велика умешност и ревност, без обзира на веома тешке прилике. Видљиво је то из писама руском и аустријском цару, владика Петровићу у Црну Гору, сународницима за помоћ у Трсту...

Смрт Божје Грујовића изазвала је дубоку жалост код српских устаника

Сви Грујовићеве савременици казују да је он био слабог здравља па је због лечења најпре прешао у

Земун, а потом у Петроварадин и Нови Сад. Умро је два месеца по напуштању Србије. О дану његове смрти пише Љубомир Ненадовић. Грујовић је, по том податку, отишао из Београда у Варадин. Умро је 25. марта. Новосађани су га лепо сахранили у порти цркве светог Ђорђа. Међутим, историчар Миленко Вукићевић пише да је Грујовић умро 25. марта 1807. у селу Каменици близу Новог Сада, а да је сахрањен близу олтара у порти велике новосадске Саборне цркве.

Поводом смрти, Гаврило Бајчевић, директор основних школа Бачког округа, написао је и штампао у Будиму те исте године књижицу под називом "Беседа ради овековечења бесмртне успомене на високоученог Теодора Филиповића, другог по реду доктора права у свом народу".

И тако се нечујно угасио живот изванредног човека, Србина високих патриотских осећања и племените љубави за свој народ и његову слободу. Умро је у 32. години живота, на велику жалост српских устаника, чијој је борби служио свим својим знањем и љубављу.

Борбени и револуционарни родољубац

Овај даровити, рано преминули први школовани правник нове Србије, иако је у њој живео и радио само две године, његова личност је била врло високо цењена јер је оставио за собом "дубоко заорану бразду на њиви народног живота". Теодор Филиповић, одн. Божидар Грујовић, први је законописац нове Србије, први школовани правник који је унео идеју законитости и уставности у живот примитивне земље која се тек стварала и изграђивала.

У унутрашњој политици Грујовић је тражио пре свега слободу, законитост и правду; у спољњој политици он је поборник националног ослобођења свих Срба. Јасно је формулисао национални програм

побуњене Србије. Његов идеал био је ослобођење и уједињење читавог српског народа.

Можда ови стихови, из 1845. године, лепо илуструју лик и дело Божидара Грујовића:

"Сад послушај штатске чиновнике
И народа српског законике,
Сенаторе и друге главаре
И народне главне секретаре,
Од којих се споменути могу,
Свијех ћу их метнути у слогу:
Најпрвога Божу Грујовића,
Много мудрог сремачког племића;
Он је сенат српски поставио
И у њему поглаваром био;...

У сваком случају, завичајна збирка Градске библиотеке Рума, обogaћена је dobrим подацима о овом знаменитом Румљанину.

Славица Варничкић, директор
Народна библиотека «Симеон Пишчевић»
Шио

ГЕОРГИЈЕ МАГАРАШЕВИЋ

- професор, оснивач Летописа, књижевник-

Георгије Магарашевић је рођен у Адашевцима, у Срему, 21. 09 1793. године. Његов отац, Лазар Берковић, богослов, родом из Даља, оженио се Јованком, ћерком адашевачког свештеника. Јосиф Магарашевић, Јованкин отац, оставши без мушког потомства, посинио је зета и предао му парохију, а овај је узео

његово презиме и наставио лозу Магарашевића.

Георгије је био најстарији од деветоро деце (шест синова и три кћери). По завршетку српске основне школе у родном селу, похађао је такође у Адашевцима приватну немачку школу код учитеља Франца Фазена. Потом га је отац послао у Карловачку гимназију, знајући да од њега неће створити свештеника који ће наследити парохију.

Као одличан ученик завршио је четири граматкална разреда и два хуманиора, док је филозофију наставио у Пешти. У другом семестру напустио је школовање због слабог здравља. Иако није завршио гимназију, по повратку у Карловце, због својих способности, постао је професор хуманистичких предмета у разредима човечности.

Као професор зближио се са Лукијаном Мушицким и често је одлазио код њега у манастир Шишатовац. Године 1815. упознао се са

реформатором нашег језика Вуком Стефановићем Караџићем. Народне песме, које је Вук сакупио, читао је са одушевљењем.

Иако је имао само 23 године, због младеначке љубави и авантуре са женом свог колеге Томе Војновића (код које су нађена његова писма) морао је на захтев митрополита Стефана Стратимировића напустити професуру у Карловачкој гимназији.

Поводом његове љубавне афере, огласио се и Вук Караџић у свом писму Мушицком где каже: «Зар није могао другу наћи него жену свога друга», али њихово пријатељство је остало непомућено.

Георгије Магарашевић је отишао у Нови Сад и после извесног времена, а уз помоћ Владике бачког Гедона Петровића, запослио се поново у Гимназији, која је управо у то време почела да ради. Како сам каже, после запослења «Мртав бех и оживех».

Магарашевић је подржавао Вукове језичке реформе и рад на речнику. Вук је чак неколико дана био гост у његовој кући у Новом Саду.

Он се зближио са директором Гимназије, Шафариком с којим је пуно разговарао о књижевности и историји. Потом је путовао у Беч где је упознао Јернеја Копитара, Димитрија Давидовића и великог филолога Јосифа Добровског. Због својих идејних разора и веза са људима који нису били по вољи митрополиту Стратимировићу, изгубио је његову благонаклоност.

Одушевио га је живот у Бечу због веће слободе у мишљењу и изражавању. Још као ученик предосетио је најаву новог времена и прихватио идеје Доситеја Обрадовића, првог весника и зачетника културне револуције код Срба. На Доситејевим идејама изграђивао је свој став према животу и књижевни укус.

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» одржана је свечаност поводом обележавања 140 година од оснивања Српске грађанске читаонице.

ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА СЛИКА / С. ЂАКОВИЋ

15.02, бр. 2347, стр. 11

Библиотека «Глигорије Возаревић» у сарадњи са Издавачким предузећем «Авадар» из Сремске Митровице, организовала продајну изложбу књига.

СВЕТОМ ТРИФУНУ У ЧАСТ / К. КУЗМАНОВИЋ

22.02, бр. 2348, стр. 14

О обележавању крсне славе и Дана Српске читаонице у Иригу.

ИЗ ИСТОРИЈЕ СРПСКИХ БИБЛИОТЕКА / В. ПЕТРОВИЋ

1.03, бр. 2349, стр. 6

Весна Петровић, библиотекар саветник у Библиотеци «Глигорије Возаревић» о историји библиотеке у Сремској Митровици.

НОВЕ КЊИГЕ ПРЕД ЧИТАОЦИМА / К. КУЗМАНОВИЋ

1.03, бр. 2349, стр. 13

Градска библиотека у Руми организовала промоције књига «Семољ земља» и «Српски четнички покрет».

БИБЛИОТЕКА ДМИТРОВАЧКА КУПОВАЛА «СЕРБСКИЈ ЛЕТОПИС» / Д. ПОЗНАНОВИЋ

8.03, бр. 2350, стр. 6

Душко Познановић о трагању за коренима српског читалишта у Сремској Митровици.

БИБЛИОТЕКА ПУНА ДОГАЂАЈА / С. ВЕЛИМИРОВИЋ

8.03, бр. 2350, стр. 14

Директор Народне библиотеке у Пећинцима Биљана Јеремић, о културном животу библиотеке.

НЕОПХОДНЕ НОВЕ ПРОСТОРИЈЕ / З.Г. СТЕФАНОВИЋ

15.03, бр. 2351, стр. 12

Обавештење директора НБ «Др. Ђорђе Натошевић» у Инђији о недостатку простора за смештај и чување библиотечке грађе.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ТЕСЛИНОГ ЈУБИЛЕЈА / С. ЂАКОВИЋ

10.05, бр. 2359, стр. 11

Библиотека «Глигорије Возаревић» обележила 150. годишњицу рођења Николе Тесле.

БРИСАЊЕ СУЗА – ПРИЧЕ О РАЗВОДУ / З.Г. СТЕФАНОВИЋ

31.05, бр. 2362, стр. 12

Промовисан први роман професора Ане Вукајловић у НБ «Др. Ђорђе Натошевић» у Инђији.

МИХИЗОВА НАГРАДА МАЈИ ПЕЛЕЊИЋИ / Д. ПОЗНАНОВИЋ

20.09, бр. 2378, стр. 6

Награду за драмско стваралаштво «Борислав Михајловић Михиз» коју додељује Фонд са именом нашег великог писца и Српска читаоница у Иригу, припала је Маји Пелевић, младом драмском ствараоцу из Београда.

МАНИФЕСТАЦИЈА ПОСВЕЋЕНА СТЕРИЈИ / С. ВЕЛИМИРОВИЋ

4.10, бр. 2380, стр. 14

Обавештење о предстојећем, 43. Сабору библиотекара Срема у Иригу.

СТЕРИЈА ЗА СВА ВРЕМЕНА / Т. БЈЕЛКИЋ

11.11, бр. 2381, стр. 6

У Српској читаоници у Иригу одржан 43. Сабор библиотекара Срема.

УСКОРУ У НОВОМ ПРОСТОРУ / К. КУЗМАНОВИЋ

11.11, бр. 2381, стр. 6

Градска библиотека у Руми добија нови простор.

ОРИГИНАЛНИ УЗОРАК НОВИХ ТЕНДЕНЦИЈА / Т. БЈЕЛКИЋ

25.10, бр. 2383, стр. 6

Награду «Борислав Михајловић Михиз» за драмско стваралаштво примила Маја Пелевић.

НАГРАДЕ НАЈУСПЕШНИЈИМА / С. ЂАКОВИЋ

1.11, бр. 2384, стр. 11

Кратка информација о урученим наградама ученика виших разреда основних школа у Сремској митровици.

УСКОРО СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА / З.Г. СТЕФАНОВИЋ

1.11, бр. 2384, стр. 12

Обавештење о предстојећем Сусрету библиографа у НБ «Др. Ђорђе Натошевић» у Инђији.

ПОЛИЦЕ БОГАТИЈЕ ЗА ХИЉАДУ ТРИСТА КЊИГА / З.Г. СТЕФАНОВИЋ

15.11, бр. 2386, стр. 12

НБ «Др. Ђорђе Натошевић» у Инђији богатија је за хиљаду и триста књига.

У СЛАВУ КЊИГЕ И ЈЕЗИКА / К.КУЗМАНОВИЋ

29.11, бр. 2388, стр. 5

Свечаност у Градској библиотеци у Руми поводом отварања новог простора.

И СА КУЛТУРОМ У ЕВРОПУ / З.Г. СТЕФАНОВИЋ

29.11, бр. 2388, стр. 6

У Инђији одржани 15. Сусрети библиографа.

ВЕЧЕ СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ АУТОРА / С. ЂАКОВИЋ

29.11, бр. 2388, стр. 11

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» одржано је књижевно вече посвећено слепим и слабовидим писцима.

ИЗЛОЖБА АКВАРЕЛА ЂОРЂА ДЕВИЋА / Т. БЈЕЛКИЋ

29.11, бр. 2388, стр. 14

Изложба акварела под називом «Стари Срем» у Галерији иришке Српске читаонице.

НОВА ЗБИРКА БОШКА РАДИЋА / С. ЂАКОВИЋ

20.12, бр. 2391, стр. 11

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» промовисана збирка поезије «Мисаоник и друге песме» аутора Бошка Радића.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ТЕСЛИНОГ ЈУБИЛЕЈА / Т. БЈЕЛКИЋ

20.12, бр. 2391, стр. 14

Српска читаоница у Иригу обележила 150 година од рођења Николе Тесле.

**«МИТРОВАЧКЕ НОВИНЕ»
о библиотекарству у 2006. години**

БИБЛИОТЕКА / С. ЦУЦАНИЋ

31.01, бр. 215, стр. 2

Кратка информација о раду Библиотеке «Глигорије Возаревић» у протеклој години.

ЗЕМЉА ОБРАСЛА РЕЧИМА / Ј.ЈАЊИЋ

7.02, бр.216, стр.4

Књижевник Миро Вуксановић, добитник НИН-ове награде критике за најбољи роман у 2005. години, представио је свој роман «Семољ земља» у митровачкој Библиотеци «Глигорије Возаревић».

ДРУГАЧИЈЕ ИСПРИЧАНА ПРИЧА / Д.ТРКУЉА

4.04, бр. 224, стр. 6

У митровачкој Библиотеци «Глигорије Возаревић» одржана промоција најновијег романа Виде Огњеновић «Прељубници».

«ГОДИНЕ И КЊИГЕ» / Ј.ЈАЊИЋ

18.04, бр. 226, стр. 14

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» одржано је вече посвећено књижевнику Недељку Терзићу.

МАЛИ КРЕАТИВЦИ / Д. ТРКУЉА

25.04, бр. 227-228, стр. 6

Поводом ускршњих празника, у митровачкој Библиотеци је одржана традиционална ускршња манифестација «Креативна радионица».

НИКОЛА ТЕСЛА, СВЕТЛОСТ ЗА ВЕКОВЕ / Ј. ЈОВИЧИЋ

16.05, бр. 230, стр. 3

У митровачкој Библиотеци обележено 150 година од рођења Николе Тесле, највећег српског и светског научника.

ОД КОМАДА ХАРТИЈЕ ДО САВРШЕНСТВА / Ј. ЈОВИЧИЋ

30.05, бр. 232, стр. 11

Изложба радова у оригами техници, аутора Јована Исакова.

У ПОТРАЗИ ЗА ЛЕПОТОМ ГОВОРА / Ј. ЈОВИЧИЋ

6.06, бр. 233, стр. 7

У просторијама Библиотеке «Глигорије Возаревић» одржан јавни час «Школе беседништва».

ЗНАЊЕ ЗА БУДУЋНОСТ / Ј. ЈОВИЧИЋ

10.10, бр. 251, стр. 5

У митровачкој Библиотеци почела са радом школа француског језика за ученике основних и средњих школа.

ОБОГАЋЕНА КУЛТУРНА ПОНУДА ГРАДА / Н. ЈОВИЧИН

24.10, бр. 253, стр. 6

Градска библиотека у Руми добија нови простор који ће омогућити боље услове за рад библиотеке.

ИЗЛОЖБА ИЗДАВАЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ / В. ТЕОДОРОВИЋ

14.11, бр. 256, стр. 10

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» уприличена је изложба издавачке делатности за 2005. и 2006. годину.

КЊИГА ЈЕ ОДОЛЕЛА СВИМ ИСКУШЕЊИМА / Н. ЈОВИЧИН

28.11, бр. 258, стр. 6

У оквиру обележавања Дана општине у Руми отворен нови део Градске библиотеке.

ЗА ЖИВОТ БЕЗ БАРИЈЕРА / Д. ТРКУЉА

12.12, бр. 260, стр. 6

У Библиотеци «Глигорије Возаревић» организован округли сто на тему «Уклањање архитектонских баријера на подручју општине Сремска Митровица».

Златко Пашко, библиотекар саветник
Народна библиотека „Доситеј Обрадовић“
Стара Пазова

ПАЗОВАЧКА ШТАМПА О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У 2006. ГОДИНИ

„Пазовачка ревија“

ПРОМОЦИЈА. – јануар, бр.7/8, стр.17

О књизи „Златно доба Срема“ Радивоја Прокопљевића
и промоцији у Голубинцима.

КЊИГЕ. – фебруар, бр.8, стр.23

Текст о библиотеци у Белегишу.

ПРВЕНАЦ. – април, бр.11, стр.14

Промоција збирке песама Љубице Перкић у
Голубинцима.

УО НА ТЕРЕНУ. – Чланови Управног одбора Народне
библиотеке „Доситеј Обрадовић“ обишли све огранке
како би се упознали са стањем на лицу места.

СВЕТИ САВА УРАМЉЕН У СТИХОВЕ. – Исто,
стр.11

Текст о поетском првенцу свештеника Радомира
Сандића из Војке, чија промоција је одржана у
Библиотеци у Старој Пазови.

МАЛИШАНИ У БИБЛИОТЕЦИ. – децембар, бр.18/19
Кратка вест о подели чланских карата Библиотеке
ђацима првацима у Старој Пазови.

„Пазовачко огледало“

СУСРЕТ КЊИЖЕВНОСТИ И ПОЛИТИКЕ. – јун, бр.1
Светислав Басара гост библиотеке у Старој Пазови
ВЕЧЕ СА АКАДЕМИКОМ / Зоран Милић. – Исто,
стр.59

Занимљиво предавање Др Владете Јеротића у Старој
Пазови.

ПОРТРЕТ КЊИЖЕВНИЦЕ / Зоран Милић. – Исто,
стр.63

О песникињи и прозном писцу Милени Северовић,
која је одржала веома посећену промоцију своје књиге
у Старој Пазови.

ПОМЕНИ И ТРАЈАЊА / Зоран Милић. – септембар,
бр.4, стр.18

Монографија о Голубинцима аутора Ратка Рацковића
представљена у Голубинцима.

СВИ ПРВАЦИ У БИБЛИОТЕЦИ / Зоран Милић. –
децембар, бр.7

Традиционално, Библиотека је приредила занимљив
програм поводом пријема ђака првака у пуноправно
чланство.

„Пазовачке новине“

СВИ У БИБЛИОТЕКУ. – фебруар, бр.115, стр. 51

Библиотекарка Наташа Филип осмехом позива
љубитеље књига да се учлане у Библиотеку.

КО ЈЕ КО. – Исто, стр. 31

Занимљиво фото-поређење издавача Јована Колунције
и директора Библиотеке Ратка Чолаковића. Наградна
игра за читаоце.

САМО ДВА ТАЧНА ОДГОВОРА. – март-април,
бр.116/117, стр.49

Решење фото записа из чланка „Ко је ко“ из прошлог
броја „Пазовачких новина“

„ИСКУШЕЊЕ“ ЉУБИЦЕ ПЕРКИЋ /
З./Зоран/М./Милић/. - Исто, стр.56

О представљању песничке збирке у библиотеци
„Дамјан Прерадовић“ у Голубинцима.

ЗАПОСЛЕНИ У БИБЛИОТЕКАМА СРЕМА У 2006. ГОДИНИ

БИБЛИОТЕКА "ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРЕВИЋ" СРЕМСКА МИТРОВИЦА

1. Живка Матић, управник
2. Весна Петровић, библиотекар саветник
3. Снежана Лађиновић, виши библиотекар
4. Мирјана Пејновић, библиотекар
5. Драгана Нешковић, библиотекар
6. Ружица Станковић, библиотекар
7. Душанка Милорадић, библиотекар
8. Милијана Барјактаревећ, библиотекар
9. Весна Спасојевић, библиотекар
10. Моравка Тодић, библиотекар
11. Борка Беуковић Ћосић, библиотекар
12. Кристина Жалац, библиотекар
13. Светлана Сабо, библиотекар
14. Бранислав Радивојевић, књижничар
15. Светислав Радосављевић, књижничар
16. Бисерка Хајдуковић, самостални књижничар
17. Марија Дражић, књижничар
18. Евица Домазет, самостални књижничар
19. Андреја Врањеш, књижничар
20. Снежана Тинтаровић, књижничар
21. Милица Милошевић, књижничар
22. Драгана Пејаковић, књижничар
22. Злата Теодосић, књиговођа
23. Гордана Васелек, секретар-благајник
24. Катица Милинковић, спремачица-курир
25. Бранка Милошевић, спремачица

НБ "ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ" ИНЂИЈА

1. Весна Степановић, виши библиотекар-директор
2. Лепосава Радојевић, библиотекар
3. Радмила Марковић, библиотекар
5. Љиљана Веселиновић, библиотекар

6. Радмила Дражић, библиотекар
7. Бранко Ђургуз, библиотекар
8. Гордана Биљетина, самостални виши књижничар
9. Предраг Божић, виши књижничар
10. Бранислава Тојић, виши књижничар
11. Мирјана Соколовић, књижничар
12. Јелена Биљетина, књижничар
13. Јасмина Живковић, књижничар
14. Милена Тешић, књижничар
15. Надежда Девић, књижничар
16. Смиљана Гагић, књижничар
17. Зорица Кнежевић, књиговођа
18. Јадранка Миленковић, курир-спремачица

СРПСКА ЧИТАОНИЦА ИРИГ ИРИГ

1. Весна Ћосић, директор
5. Драгослав Илкић, библиотекар
6. Ержебет Вукмановић, самостални књижничар
7. Наталија Влаховић, књижничар
8. Бранислав Јовичић, самостални књижничар
9. Нада Недић, административни радник
10. Душанка Кекић, спремачица-курир

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ПЕЋИНСКИ

1. Биљана Јеремић, директор
3. Славица Живић, библиотекар
4. Миланка Андрејић, књижничар
5. Драган Филиповић, књижничар

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА РУМА

1. Жељко Стојановић, директор
2. Мика Симић, библиотекар
3. Милан Зељак, библиотекар
3. Мирјана Виоглавин, библиотекар
4. Невенка Мрђа, библиотекар

5. Стеван Ковачевић, библиотекар
7. Милена Освалд, књижничар
8. Нада Васић-Косановић, књижничар
9. Мира Јуришић, књижничар
10. Драган Јанковић, књижничар
11. Бранко Мркшић, админ. радник
12. Милка Јовановић, помоћни радник

НБ "ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ" СТАРА ПАЗОВА

1. Ратко Чолаковић, библиотекар саветник - директор
2. Златко Пашко, виши библиотекар
3. Богдана Маринковић Гајин, библиотекар
4. Наташа Филип, библиотекар
5. Оља Радојковић, виши књижничар
6. Златија Марковић, виши књижничар
7. Јелена Четник, књижничар
8. Татјана Павићевић, књижничар
9. Драгана Живковић, књижничар
10. Олгица Суботић, књижничар
11. Марија Хлебјан, књижничар
12. Наташа Поткоњак, књижничар
13. Ана Николин, књижничар
14. Славица Босанчић, књижничар
15. Радмила Васић, књижничар
16. Љиљана Туран, књижничар
17. Евица Нинковић, књижничар
18. Александар Градић, књижничар
19. Светлана Парезановић, секретар - благајник
21. Биљана Црвеначки, шеф рачуноводства
22. Душанка Котараш, спремачица
23. Јармила Балеј, спремачица - курир

НБ „СИМЕОН ПИШЧЕВИЋ“ ШИД

1. Славица Варничкић, виши књижничар - директор
2. Горана Шкробот, библиотекар
3. Јадранка Бајуновић, виши књижничар
4. Биљана Жеравић, књижничар
5. Цветковић Надежда, књижничар

